

**Frisör från Karleby
blev bönesvar
i Helsingfors**

Sidan 2

**Jordbruket är
ett schackspel
med moder natur**

Sidan 10

**Hon är lärare
på Tiktok**

Sidan 22

SÅ GICK DE VIDARE EFTER OTROHET

Sidan 8

**LEDAREN: Domkapitlen avgör
kyrkans äktenskapssyn** Sidan 4

**SUNDBLOM LINDBERG: När de
otrygga barnen blir offer** Sidan 3

**Ibland hoppar kyrkan för
snabbt till hoppet** Sidan 18

Hon kom till Helsingfors som svar på någon annans bön. Frisören blev ledare för lärjungskolan. Nu vill Ida-Maria Pekkarinen skaffa mandat att fortsätta i en uppgift som känns som hennes.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

HON VILL SE ANDRA NÅ NYA HÖJDER

Flytten till Helsingfors var inget **Ida-Maria Pekkarinen** hade planerat. Hösten 2016 var hon på väg till Norge på en bibelskola med lovsång som inriktning. Men något satte käppar i hjulen för resan. Hon fick aldrig bekräftelsen från organisationen.

– Jag skickade säkert tio mejl. Datumet när den skulle börja kom bara närmare och jag ville hinna packa ihop mitt liv.

Till slut fick hon ett kort svar: ”Hej, tack för din ansökan, vi har tyvärr inte plats för dig på den här kursen.”

Plötsligt befann hon sig i ett vakuum, redan på väg bort men utan någonstans att ta vägen.

Hennes ungdomsledare sträckte fram ett halmstrå, ett tips om en lärjungaskola som Petrus församling skulle ordna.

Senare, när hon berättade hela historien om hur hon hamnade där för sina kurskamrater, började ledaren Benjamin Sandell skratta: han hade bett att en lovsångsledare skulle anmäla sig till skolan.

– Det är nog ett av de galnaste exemplen på hur Gud har lett mig. Jag skulle aldrig själv ha valt att stanna i Finland. Tänk att Gud kunde vända min situation till ett bönesvar för någon annan.

Att välja ledarrollen

När året gått fick Ida-Maria Pekkarinen

frågan om hon ville bli kvar, och hjälpa till att leda nästa grupp. Hon blev nu ledare för människor som var hennes jämnåriga och kompisar. Det blev också en stor identitetsfråga.

– Det tog ett tag att välja att stiga in i rollen. Det handlade kanske mer om hur jag såg på mig själv än hur andra såg på mig. Jag tyckte inte att jag hade den kunskap som krävdes.

Till slut förstod hon hur Gud kunde använda henne.

– Jag har ändå levt ett liv med Jesus. När jag talar eller berättar kommer det från en plats av: det här har jag upptäckt tillsammans med Jesus, så här har det sett ut i min vardag.

I Transform ställer de två frågor: Vad säger Gud? Vad har du tänkt göra åt det? För Ida-Maria handlar lärjungaskap om att göra ett aktivt val att följa Jesus exempel.

– Det är utmanande och ibland svårt och frustrerande. Men det är också jättespännande.

Hon säger att det kan ta en till märkliga människomöten och platser man inte annars skulle välja. Förväntningarna på att Gud ska följa den plan man ritat upp för sig själv får man oftast skrota.

– Jag tror att Gud har en miljon olika sätt för oss att utvecklas som människor. Men det har nog sällan blivit som jag tänkt.

Varje år har hon fått se en grupp väldigt olika människor lära sig leva till-

sammans och älska varandras olikheter. Hon minns att hon själv sa till sina kompisar hemma i Karleby: Helt mänskligt sett finns här alla ingredienser till en katastrof. Men till slut blev olika tankesätt och behov en styrka.

– Det kan komma dagar när alla känner: jag vet inte vad jag håller på med. Men man kommer igenom det också.

Från och med den här hösten kan

Ida-Maria också titulera sig teologie studerande.

Innan hon kom till Helsingfors jobbade hon som frisör. Hon tyckte om de goda samtalen, att bygga en relation med sina kunder och vara med dem under stora händelser i livet.

– Jag älskar att få gå med människor och se dem nå nya höjder och inse nya saker. Det är kanske inte de sakerna som sker på en frisörsalong.

Ida-Maria Pekkarinen längtar inte tillbaka till frisörssalongen.

PROFILER Ida-Maria Pekkarinen

Kallas litu. "Jag brukar säga att det är det namnet jag reagerar bäst på." 29 år. **Från Karleby**, bor i Helsingfors. **Jobbar i** Petrus församling med lärjungaskolan Transform, har börjat studera teologi i höst.

Ären i Petrus visade henne vilken styrka som finns i församling och gemenskap. Hon insåg att teologin var en väg för att hon ska kunna fortsätta med det hon gör.

– Nu har det ju egentligen bara varit nåd från Petrus sida att de valt att anställa en frisör för att leda ett gäng unga vuxna, skrattar hon.

»Nu har det ju bara varit nåd att de valt att anställa en frisör för att leda ett gäng unga vuxna.«

"Vår nisch är Jesus"

– Jag börjar förstå varför människor säger att det är roligt och mysigt att studera.

Det är också en stor utmaning. Steget från yrkesskola via arbetslivet till akademiska studier är enormt.

– Jag håller på att lära mig ett system jag som praktisk människa inte överhuvudtaget kan förstå mig på. Att jag vet varför jag vill göra det här tror jag kommer hjälpa mig igenom studietiden. Annars skulle jag nog ha lagt av redan.

Ilärjungaskolan funderar de på: Vad betyder det här livet med Gud i praktiken för mig? I hennes första kurs i kyrkohistoria talar de om vilka tvister som ledde fram till att vissa läror i

kyrkan ser ut som de gör idag.

– Det matar inte ens personliga tro och det är inte poängen med studierna. Det är bara kunskap, det är fakta och forskning.

Hon tycker ändå det är fascinerande att efter några veckors studier se nya kopplingar till kyrkohistoria när hon läser Bibeln.

Var hon kommer vara när studierna är klara vet hon inte. Att bli präst finns inte i planerna nu.

– Jag är kanske en av de där konstiga människorna som har tro på vår kyrka. Det känns som att det finns så mycket gott och så mycket oanvänd potential.

Hon syftar inte på institutionen eller organisationen. Att ha fokuset på lärjungaskap formar också synen på vad kyrka är.

– Om vi väljer att satsa på människorna får vi automatiskt kyrka.

Hon tänker att det inte handlar om hur många som kommer, utan vad det gör med deras liv – vad det är kyrkan kan erbjuda alla människor som söker mening, som ingen annan har.

– Vår nisch är väl just Jesus?

På sommarens konfirmandläger fascinerades hon av ungdomarnas sökande efter äkthet och av de stora frågor de ställer. Kontexten är annorlunda än i Österbotten, där kyrkan ännu är så etablerad i kulturen och traditionen, unga har färre färdigt formade uppfattningar.

– De är uppriktiga: Va, tänker du verkligen sådär? Det här är ju ett märkligt sätt att leva sitt liv på. Då måste jag verkligen veta: vad är det ens jag tror på. Jag kan inte bara ha en massa fina carpe diem-svar.

INKAST

MARIA SUNDBLOM LINDBERG

Se till mig som liten är

DET ÄR den absolut vackraste sommardagen. Det är slarvig pyjamas och en gigantisk kaffe. Barnens fötter hörs från vinden men de är inte på väg ner. Jag lägger blekta kuddar bakom ryggen, äter smörgås med åländsk ost. Den alldeles för färggranna vimpeln fladdrar mot molnfri himmel och radion står på i det öppna fönstret.

"Jag tänker inte längre automatiskt svara "Bra" då någon frågar hur jag mår.

Jag tänker inte längre känna mig skyldig. Och jag tänker inte längre leva med skammen.

Priset jag betalat för de sexuella övergreppen jag utsattes för i min barndom har varit för högt.

Jag kommer aldrig att kunna lämna det bakom mig. Och jag kommer säkert alltid att i någon form tvingas leva med ångesten, obehaget, osäkerheten, ilskan, trycket över bröstet och med depressionen."

Han har burit sin historia så länge och med tiden skalat bort både ursäkter och bisatser så meningarna går rakt in. Jag sitter ihopkrupen och fokuserar på omålade plankor och vilsna myror för att jag nästan kräks av påminnelsen om att konsekvensen av ett sexuellt övergrepp är livslång. Det som är EN kränkande och våldsam handling hos en förövare förändrar offrets liv för alltid. Inte kanske så att man aktivt tänker på det varje dag utan så att man förändras som människa. Man blir argare, ledsnare, svårare och ensammare. Man hatar kanske förövaren men man hatar troligtvis mest sig själv.

»Man hatar kanske förövaren, men mest sig själv.«

SEXUELLA ÖVERGREPP har funnits i alla tider och överallt och konsekvenserna av dem, ångest och självhat, är gemensamma nämnare för dem som varit utsatta. #metoo-rörelsen var första gången som kvinnor i alla åldrar och över hela världen öppet började dela berättelser om hur chefer, farsor, vänner, kolleger, kusiner, partners, brorsor och okända hade utsatt dem för saker som inte gick att glömma. Vitt skilda individer som både kränkt och blivit kränkta, men samtidigt ett tydligt mönster och en samhällelig eller organisatorisk struktur som gjort det möjligt. De sexuella övergrepp som pågår i den katolska kyrkan är chockerande exempel på detta, men även i vår egen kyrka utsätts barn och unga för sexuellt våld och sexuellt utnyttjande. Och sällan är det de mest trygga kidsen som fallit offer för hänsynslösa vuxnas sexualitet utan det är barnen som inte har haft råd att avstå från närhet och intresse som blir offren. Det gör det hemska outhärdligt. Det är motsatsen till kristet liv.

Maria Sundblom Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

NICKLAS
STORBJÖRK

HFD räddade inte kyrkan från äktenskapsfrågan

SÅ KOM DET då till slut, beslutet från Högsta förvaltningsdomstolen som den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland väntat på i två år. För kyrkan hade det varit en enkel lösning ifall HFD gått på samma linje som Norra Finlands förvaltningsdomstol och konstaterat att präster som viger samkönade inte kan straffas om kyrkomötet inte tydligare definierar den evangelisk-lutherska kyrkans äktenskapssyn.

»Vad som gäller kan variera från stift till stift, men också över tid.«

ÅSIKTERNA OM det beslut som nu fattades och dess följder går i sär, vilket med all önskvärd tydlighet avspeglas i kommentarerna på detta och följande uppslag. Vissa menar att det är lite vilda västern-känsla över läget i den evangelisk-lutherska kyrkan just nu. I sista hand är det alltså de som sitter i domkapitlens plenum runt om i stiftet som nu avgör vad som gäller.

Och med att fallen avgörs på individnivå innebär det också att vad som gäller, det vill säga om präster straffas eller inte, kan variera från stift till stift men också variera över tid, eftersom ingen människa sitter för evigt på sin post. I teorin är det alltså möjligt att en präst kan viga samkönade ostraffat ett år, men ett annat år går det inte. Ett något svajigt läge kan det tyckas.

BÅDE ÄRKEBISKOP Tapio Luoma och Borgå stifts biskop Bo-Göran Åstrand förespråkar en modell där man går in för att kyrkan har två olika äktenskapssyner och väljer att inte bestraffa präster som viger samkönade par.

Det skulle kräva att de så kallade konservativa bland biskoparna och i domkapitlen skulle vara beredda att gå in för en sådan trosmässig kompromiss. Det är inte helt givet, vilket skulle innebära att vilda västern-läget gällande samkönade vigslar är det vi får vänja oss med. Åtminstone under en tid. I en kommentar på följande uppslag konstaterar Patrik Hagman, teolog och kyrkomötesombud, att det nuvarande läget gällande äktenskapsfrågan inte är unikt om man tittar i backspeglarna. Historiskt har förändringar nästan alltid skett så att praktiken förändrats först och sedan har teologin följt efter.

Nicklas Storbjörk är ansvarig redaktör på Kyrkpressen.

”Kompromiss är

Högsta förvaltningsdomstolen slog fast att det inte var fel att ge en varning till en präst som vigte ett samkönat par. Nu är bollen tillbaka hos kyrkan. – Kompromissmodellen är en väg ut, säger biskop Bo-Göran Åstrand.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD & SOFIA TORVALDS

Uleåborgs domkapitel delade ut en varning till en präst som vigte ett samkönat par sommaren 2017. Frågan om domkapitlet hade rätt att ge prästen en varning för detta gick sedan vidare till Högsta förvaltningsdomstolen, som kom med ett beslut i fallet den 18 september. HFD anser inte att domkapitlet förfarit lagstridigt när det gett prästen en varning. HFD bedömer inte att Finlands evangelisk-lutherska kyrkas äktenskapssyn eller vigselbestämmelser har förändrats på grund av ändringen av äktenskapslagen.

Biskop **Bo-Göran Åstrand** konstaterar att HFD slagit fast att det är *möjligt* att utfärda en varning åt en präst som viger samkönade par – men ingen har sagt att kyrkan *måste* göra det.

– Nu måste biskoparna begrunda vad det här beslutet betyder.

Han har själv tidigare talat för en lösning där kyrkan skulle omfatta ett könsneutralt äktenskapsbegrepp, men eftersom det är osannolikt att kyrkomötet med kvalificerad majoritet skulle ställa sig bakom ett sådant beslut förespråkar han en kompromisslösning. I den modellen lever man med kyrkans traditionella äktenskapsbegrepp, men går in för att inte straffa präster som viger samkönade par.

– Det här för att kyrkan inte ska gå sönder, och för att folk inte ska känna att de måste ta avstånd från kyrkan.

Han hoppas att inget domkapitel ska gå in

Bo-Göran Åstrand hoppas på en kompromisslösning. FOTO: MATILDA SJÖBLOM

utvägen”

»Vi löser inte det här med att dela ut varningar»

för den hårda linjen och dela ut varningar och i värsta fall till och med säga upp präster som viger samkönade.

– Vi löser inte det här med att dela ut varningar eller säga upp folk.

Han vill att vi kommer ihåg dem som verkligen berörs: de samkönade par som vill bli vigda i kyrkan.

– Vi ska öppet och ärligt säga till dem att vi i kyrkan ser olika på den här saken, men att kompromissmodellen är en väg ut. Det är ju viktigt att de inte ska behöva känna sig underkända i mötet med kyrkan. På det sättet får vi kyrkan att hålla ihop och hittar en fungerande väg ut.

Kan ärkebiskopen göra något för att ena biskopskollegiet i den här frågan?

– Ärkebiskop **Tapio Luoma** har tydligt fört fram att han hoppas att man ska kunna enas kring den så kallade kompromissmodellen. Att han tydligt signalerar det är mycket viktigt i det här läget, säger biskop Bo-Göran Åstrand.

HFD: intern fråga för kyrkan

Lars-Eric Henricson, lagfaren assessor vid domkapitlet i Borgå stift, anser att HFD:s beslut var väntat.

Forts. på följande sida. ►

Frågan försvinner ingenstans

Varthän nu, kyrkan? Vi bad en präst och tre kyrkomötesombud kommentera Högsta förvaltningsdomstolens beslut.

KARL AF HÄLLSTRÖM, kaplan i Agricola svenska församling

Tror du präster som viger samkönade par kommer att få varningar i Borgå stift?

– Jag tror inte risken är hemskt stor, men om man upplever att någon har gått mot reglerna kan det bli konsekvenser av det. Åtminstone tror jag inte att det börjar jagas efter sådana som viger samkönade, men om det sker anmälningar måste domkapitlet ta ställning till saken. Eftersom jag inte är medlem av domkapitlet och framförallt inte med i dess plenum kan jag inte riktigt säga.

Blir det en ojämlikhet i hur varningar utdelas?

– Risken finns att det blir ojämnt mellan stiftet, eventuellt också mellan församlingar, det beror på enskilda församlingsmedlemmars snarare än på församlingar.

Har du vikt samkönade par?

– Ja.

ULLA-MAJ WIDEROOS, kyrkomötesombud

Wideroos skulle helst se att varje präst själv får välja om hen viger samkönade par eller inte.

– Eftersom kyrkomötet knappast kommer att få kvalificerad majoritet för att ändra lagen kunde man tillämpa den lindrigare metoden: att låta bli att använda straffskalan.

En annan möjlighet enligt Wideroos är att biskoparna gör ett nytt uttalande för att ge domkapitlet riktlinjer – men det är en lösning som tar tid. Hon är oroad för det kaos som kan bryta ut under den tiden och säger att vi inte kan lämna den nuvarande situationen åt sitt öde.

– Om man börjar tillämpa systemet med varning finns det en uppenbar risk att man får dela ut många varningar. Och vad händer när en präst får sin andra varning?

ERIKA RÖNNGÅRD

Det finns en Facebookgrupp för präster som är villiga att viga samkönade, vad har hänt i den efter HFD:s beslut?

– Beslutet har förstås diskuterats där, men framför allt har det kommit väldigt många fler medlemmar, det har varit en reaktion helt tydligt. Det talas om en ökning på 30 procent. Det är ett tecken på att det här inte försvinner någonstans, utan att man på riktigt måste hitta en lösning på hur det här ska gå framåt.

ULRIKA HANSSON

»Vad händer när en präst får sin andra varning?»

– Högsta förvaltningsdomstolens beslut följer gällande lagstiftning, med beaktande av de särskilda stadganden som gäller för den evangelisk lutherska kyrkan i Finland. Inget är oklart till den delen. Domslutet klarlägger ytterligare vilken betydelse kyrkoordningen och kyrkohandboken har, ifall man inte kände till det från tidigare.

Johan Bärlund, arbetsledig professor i nordisk rätt och rektor för Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet, är i sin tur förvånad över beslutet.

Johan Bärlund säger att juridik ibland är politik.
FOTO: ARKIV/SOFIA TORVALDS

»Rättsligt går det att argumentera i båda riktningarna.«

– Högsta förvaltningsdomstolen har en väldigt formalistisk syn. De konstaterar att domkapitlet inte gjort fel men går inte alls in på en argumentation kring den enskilda prästens rättsskydd.

Högsta förvaltningsdomstolen var inte enhällig i sitt beslut. Rösterna föll 4–1 efter en omröstning.

– Det riktigt viktiga här är att det varit ett omröstningsfall, vilket visar att det rättsligt går att argumentera i bägge riktningarna. Då blir det egentligen en fråga om politik och värderingar, och det handlar om de värderingar domarna står för.

Bärlund konstaterar att juridik ibland är politik och tycker att det justitieråd som var i minoritet argumenterade mer analytiskt.

– Minoriteten kommer bland annat till att äktenskapet inte är ett sakrament och att frågan därför inte ligger i kärnan av religionsfriheten. Därför är påföljden – den här varningen – för grov i förhållande till överträdelsen.

Han tycker också att det är intressant att HFD så tydligt lyfter fram att det här är en intern fråga för kyrkan.

– Jag tycker att frågan har människorättsliga aspekter, i och med att kyrkan inte är vilket religiöst samfund som helst.

Domkapitlet

Dessa har rösträtt i domkapitlet i Borgå stift:

Biskopen (Bo–Göran Åstrand),
Domprosten (Mats Lindgård),
Dekanen (Robert Lemberg är tf dekan),
Lagfarne assessorn (Lars–Eric Henricson),
Två prästassessorer (Monica Heikel–Nyberg och Johan Westerlund)
Lekmannamedlemmen (Magnus Engblom).

PATRIK HAGMAN, teolog och kyrkomötesombud

Just nu har vi en situation med två olika sorters praxis i kyrkan: en del präster viger samkönade par, andra gör det inte.

– Det här är ingenting unikt, i stort sett alla förändringar i kyrkans historia har gått till så att praktiken förändrats först, sedan teologin.

Det knepiga, tycker han, är att det nu är biskoparna och domkapitlet som sitter på makten, eftersom de bestämmer om de präster som viger får en varning eller inte. Kyrkomötet är ganska maktlöst, menar han, eftersom det inte står något om kön varken i kyrkolagen eller kyrkoordningen. Det finns ingen formulering att ändra på.

– Så bollen är hos biskoparna, och det är lite märkligt.

Han tror att den mest realistiska utvecklingen är att det får vara så här: olika praxis i olika stift, ett läge som kan kännas orättvist.

– Så får det vara tills tillräckligt många av biskoparna bytts ut så att de kan komma överens. Frågan har ändå en praktisk lösning: Blir du inte vigd i Uleåborg åker du till Helsingfors och blir vigd där. Det är inte optimalt, men det gör det lite mindre smärtsamt för dem som berörs.

Och hur länge ska det vara så? Tja, säger Hagman. Kanske går det likadant som i frågan av vigsel av fränskilda.

– Det slutade i praktiken vara en fråga när tillräckligt många av de tunga rösterna tystnade då deras egna barn hade skilt sig.

SOFIA TORVALDS

GÖRAN STENLUND, kyrkomötesombud

– HFD:s beslut är viktigt. Det tydliggör att kyrkans äktenskapssyn är fullständigt klar: Äktenskapet är ett förbund mellan en man och en kvinna. Samma syn har ju också den katolska och den ortodoxa kyrkan.

Han konstaterar att beslutet klargör att kyrkans tro och lära inte ska definieras av riksdagen eller av världsliga domstolar, utan ska fastslås av kyrkan själv på Bibelns och bekännelsens grund. Detta är i enlighet med kyrkolagens första paragraf, som också HFD hänvisar till.

– HFD:s beslut följer gällande lagstiftning. Men det vill inte alla göra. Biskopen i Helsingfors stift har ju gett sina präster tillstånd att utan begränsningar viga och välsigna samkönade par.

– Sådana uppseendeväckande utspel väcker frågor: I vilka sammanhang får man underlåta att följa kyrkans regelverk? Vilka andra personer och grupperingar i kyrkan får – i jämlikhetens namn – ta lagen i egna händer? Får till exempel också väckelse- rörelserna göra det?

EMELIE WIKBLAD

Gör hatet synligt i musik

De hatiska orden uttalades i Guds och kyrkans namn, så hon tonsatte dem som kyrkomusik. Leena Julin samlade hat och diskriminerande språk som riktats mot människor tillhörande sexuella minoriteter eller könsminoriteter, och skapade konst.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

– Språk som kan klassas som diskriminering eller hatretorik har använts i kyrkan i många år. Det verkar som att grymt språkbruk har tillåtit i religionsfrihetens namn, säger **Leena Julin**, kyrkomusiker, teolog och kompositör till *Vihapuhetta Jumalan nimessä* (Hatretorik i Guds namn).

Hon ser att sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter i diskussioner, debattanföranden och kyrkomötesprotokoll förvandlas, från något som handlar om verkliga människor och deras liv, till bara en uppsättning teologiska åsikter och tolkningar.

– Vissa har rätt att säga vad som helst, medan andra inte ens har rätt att leva sina egna liv.

Den här motsägelsen och det faktum att ingen satt stopp för hatretoriken blev hennes drivkraft. Slutresultatet blev sex stycken i olika kyrkliga musikstilar: en medryckande skriftskolsång, en psalm, körmusik. Musikvideorna publicerades i samband med Helsingfors Pride.

Leena Julin förnekar inte att de också är avsedda att provocera fram en reaktion.

Texterna är samlade från kommentarer och anföranden som framförts i kyrkliga sammanhang, från meddelanden som skickats till kyrkans anställda. Julin har fått höra att det finns de som betvivlar ordens äkthet.

– Hela projektet bygger på att ta fram äkta kommentarer. Reaktionerna från minoritetsrepresentanterna och de som försvarar dem ger sitt perspektiv: "Det finns inget nytt i de här orden, vi hör dem hela tiden." Så det är sant, tyvärr.

Material finns det gott om, men att gå igenom det var svårt.

– Innehållet var ibland hemskt, ibland frustrerande. Hur kan tron på Gud förvandlas till ilska eller förakt för andra människor?

Hon säger att de mest grymma och nedsättande kommentarerna gjorde ont att läsa. Men det gjorde också den systematiska diskriminering som trädde fram, att en del människor

KIRKOSSA ON TILAA

PERHEILLE,
YKSINELÄVILLE,
ERONNEILLE JA
SEKSUAALI-
VÄHEMMISTÖIHIN
KUULUVILLE.

ON IHMISIÄ,
JOTKA...
**JOTKA
SYNTYMÄSTÄÄN
SAAKKA OVAT
AVIOLIITTOON
KELPAAMATTOMIA.**

**Jumala
ei todellakaan
tarkoittanut**

**ihmistä homoksi
eikä lesboksi.**

Tämä on Suomelle
viimeinen varoitus,
**Jumalan tuomiot
laskeutuvat Suomen ylle.**
Suomen kansa vetää
päänsä Jumalan vihan.

Hatretorik i Guds namn. Kommentarer, meddelanden, debattinlägg samlade i sex musikstycken, med titlar som Rakkauden viesti (Kärlekens budskap) och Sinä et kelpaa Jumalalle (Du duger inte åt Gud).

gång på gång utestängs.

Även om det kan vara besvärande och obehagligt att höra och läsa de här orden ser Leena Julin inga nackdelar med att lyfta fram dem i ljuset.

– Mittsyfte är att ta upp en fråga som påverkar otaliga människors välbefinnande. Jag hoppas att det skulle vara uppenbart att ett sådant språk inte är tillåtet. Kanske kunde det också sägas högt i kyrkan.

Hon berättar att det är många som tackat henne för projektet.

– Många har också sagt att jag är modig. Jag tycker det är sorgligt att du måste vara modig för att kunna ta upp det mentala och andliga våld som andra ständigt utsätts för.

Vad människor tycker om musikvideorna är i slutändan irrelevant, tycker Julin. Det hon hoppas på är att kyrkan äntligen tar itu med hatretoriken.

Kompositören Leena Julin. FOTO: PRIVAT

Skådespelare med egen erfarenhet

– Det är förvånande om någon förblir oberörd av videorna, säger **Peik Ingman**, projektkoordinator för Regnbågsföreningen Malkus, som medverkat i musikvideoprojektet.

Han berättar att de från början diskuterade mottagandet mycket. Skulle videorna uppfattas som uttryck för en offerposition? Skulle de uppmuntra människor att lämna kyrkan?

– Vi har fått feedback om att de stigmatiserar konservativa kristna. Det som vi genomgående kom fram till var att projektet handlar om att synliggöra något som alltför mycket sopas under mattan.

Viktigast för dem som står bakom projektet är att väcka diskussion inom kyrkans ledning. Kyrkan har i omgångar officiellt tagit avstånd från hatretorik.

– Frågan är om anställda klarare kunde bemyndigas att ingripa – och förväntas ingripa mera konsekvent och med tydligt och konkret stöd från ledningen.

Ingman tycker det känns viktigt att bryta det limboläge som han ser råder.

– Människorätsorganisationer låter bli att lägga sig i vad som sker inom religiösa gemenskaper. Jag hoppas på en reaktion där både religiösa och sekulära aktörer enas om att religionsfrihet inte bör legitimera något så destruktivt som det vi möter i videorna.

I musikvideorna medverkar frivilliga skådespelare som tillhör sexuella minoriteter och könsminoriteter. De flesta har personlig erfarenhet av religiös hatretorik. Malkus hjälpte till med rekryteringen av frivilliga och de som deltog upplevde projektet som viktigt.

Vill ge möjlighet att be om förlåtelse

– Vi vet att otaliga människor har gått från fördömsfulla attityder gentemot sexuella minoriteter eller könsminoriteter till att känna en viss skam, säger Peik Ingman.

Där musikvideorna har till uppgift att synliggöra och väcka diskussion ville projektet "Från börda till tillgång" också erbjuda vägar till helande, genom en Förlåt-kampanj. Personer som ångrar något de tidigare tänkt, sagt eller gjort kan bidra med en kort, personlig text.

– Jag växte själv upp i en familj där vi inte var så värst duktiga på att be om förlåtelse. Kanske behöver vi – vid sidan om allt prat om strukturella förändringar – utveckla en kultur av emotionellt helande?

Man kan fråga sig hur stor betydelse en anonym ursäkt kan ha, Ingman vill tro att den åtminstone kan synliggöra helande kommunikation. Han tänker att tystnaden – och att de osynliggjorts så länge – är bland det mest traumatiserande i hur HBTIQ+ personer bemöts i en del religiösa gemenskaper. Ett förlåt bryter tystnaden, det säger: "du är någon som förtjänar en ursäkt."

– Vi i Finland är kanske inte så duktiga på att be om ursäkt överhuvudtaget – speciellt inte för situationer där vi försummat att försvara någon eller där vi tillåtit någon att lida med ursäkten att det inte är vi som skadar dem.

Hittills har de inte fått några svenskspråkiga texter, och tar gärna emot sådana också.

Mer information om kampanjen finns på www.voimavaraksi.fi/anteeksi

Tua Mäenpää mådde dåligt, tänkte självdestruktiva tankar och var bara dagar från att begära skilsmässa från sin man Frank efter att han i många år varit otrogen mot henne. Idag präglas Frank och Tua Mäenpääs relation i stället av lugn och trygghet, men vägen till ett nytt liv tillsammans har varit lång.

TEXT OCH FOTO: JOHANNA GRANLUND

FÖRLÅTELSEN TOG FEM ÅR

Redan i början av Frank och Tua Mäenpääs äktenskap levde Frank dubbelliv med förhållanden vid sidan om.

– Det började ganska smått men slutade med att jag kunde ha flera olika förhållanden som pågick samtidigt. Mitt beteende var maniskt, med ständiga förförelser och erövringar. Då jag väl hade fått någon på kroken var det bästa över för min del. Samtidigt fick jag aldrig nog, berättar Frank Mäenpää.

Det här pågick i nio år. Han blev avslöjad av Tua flera gånger, men förmådde inte sluta.

– Jag kunde inte själv se mitt problem, utan kom hela tiden med bortförklaringar och skylld på alla möjliga utomstående faktorer, säger han.

Han klarade inte heller av att aktivt avsluta något av sina förhållanden, utan betedde sig i stället på ett sådant sätt att förhållandena förr eller senare tog slut.

Tänkte begära skilsmässa

Under en av Frank Mäenpääs arbetsresor ringde Tua och konfronterade honom. Det var i november 2008.

– Hon sa att hon flyttar ut. Jag kom hem från resan till ett tomt hus, säger Frank.

Tua Mäenpää konstaterar att vardagen i det skedet var full av gräl. Hon orkade knappt bry sig om vad som hände i omvärlden eftersom alla krafter gick åt till att försöka få varje dag att fungera.

– Det var inte enbart förhållandena. Också de beteendesymptom som Frank hade på grund av dubbellivet gjorde det jobbigt att vara tillsammans med honom. Jag mådde dåligt och började få självdestruktiva tankar, berättar hon.

Ett avgörande för Tuas del inträffade då en närstående visade omsorg om henne.

– Då brast det för mig och jag berättade för henne om hur vi hade det. Så småningom vå-

gade jag berätta för allt fler och valde att ta emot hjälp.

I det skedet hade paret precis flyttat in i sitt nybyggda hus. Frank Mäenpää hade arbetat hårt med att få huset färdigt, samtidigt som han levde dubbelliv. Hans plan var att flytta ut och låta Tua och barnen bo i huset, i ett förvridet försök att kompensera för sitt beteende.

I stället blev det alltså Tua Mäenpää som flyttade.

– Först var mitt mål att vi småningom skulle kunna flytta ihop igen, eftersom jag fortfarande kände kärlek för Frank. Till sist tappade jag ändå hoppet om att vi någonsin skulle få det att fungera. Jag visste att jag inte kunde leva med den person han då var, och jag var på väg att begära skilsmässa för att visa att jag verkligen menade allvar.

Bara några dagar innan Tua hade tänkt hämta skilsmässopappren kom Frank Mäenpää till en vändpunkt.

– Jag kapitulerade och erkände för mig själv att jag faktiskt hade problem. Jag såg på mitt liv och visste att det inte var ett kristet eller sunt liv jag levde. I det skedet utgick jag från att vårt äktenskap var över. Jag förstod att jag inte kunde kräva eller förvänta mig någonting alls av Tua. Samtidigt ville jag be om förlåtelse för den skada jag gjort, så jag ringde henne, berättar Frank Mäenpää.

Under åren som gått hade Tua förlorat tilltron till Frank.

– Det hade varit alldeles för mycket lögn. Då han ringde kände jag ändå att han menade allvar och det tände ett hopp inom mig, minns Tua Mäenpää.

Lång väg till förlåtelse

Frank och Tua Mäenpää levde som särbor i ytterligare ungefär ett halvt år. De sökte hjälp på flera olika sätt.

– Vi gick till en psykolog, till familjerådgivningen och till vår församlings själavårdare. Vi har varit med i samtalsgrupper som varit till

stor hjälp i processen. Dessutom var det många som hjälpte och bad för oss, berättar Tua.

Paret fick också hjälp på en missbrukarklinik i Sverige. Franks missbruk kategoriserades som förförelse och erövring. En känsla av ensamhet och utanförskap hos honom hade utvecklats till ett beroende, där han hela tiden behövde få den bekräftande kicken av att han var älskad. Idag förstår Frank att han är fullt ansvarig för sitt missbruk. Tack vare vården och samtalsstödet fick paret verktyg som hjälpte dem att våga satsa på sitt förhållande, men förlåtelsen blev en lång och krävande process som skedde stegvis.

– Jag kände att Frank ville vända om, men inuti mig själv fanns bara tomhet. Med mina ord sa jag att jag förlät honom, men jag kände ingen glädje. Jag bad till Gud att han skulle hjälpa mig att förlåta eftersom jag inte klarade det själv, berättar Tua Mäenpää.

Förlåtelsen var inte ett enda paket, utan det kom ofta upp nya saker från det förgångna som paret var tvungna att arbeta sig igenom. Också de äldsta barnen har varit involverade. Alla har fått bearbeta hur de upplevt separationen och händelserna i samband med den.

– Det behövdes ungefär fem år innan jag helt kunde känna att jag litade på Frank igen och att jag faktiskt hade förlåtit honom, säger Tua Mäenpää.

Medan processen pågick behövde hon konkreta bevis på att Frank var pålitlig. Hon ville till exempel att han skulle vara hemma från jobbet kvart över fem, och om det inte lyckades skulle han i stället ringa henne. Tidigare hade hon inte kunnat räkna med något sådant.

Tacksamma för vad de har idag

Medan det svåraste för Tua Mäenpääs del var att kunna förlåta och känna ny tillit kämpade Frank Mäenpää i stället med skammen. Han konstaterar att med förlåtelse följer också upprättelse, men han kan fortfarande känna skam i möten med vissa människor

»Jag kom hem från resan till ett tomt hus.«

Frank och Tua Mäenpää

Bor i Jakobstad.

Har fyra barn i åldrarna 10–17 år.

Tua jobbar som närvårdare.

Frank som försäljningschef.

Motion är ett gemensamt intresse och ett sätt att få tid tillsammans.

Frank om Tua:

Tua är väldigt omtänksam och snäll. Hon gör så att alla andra ska ha det bra. Hon är en klippa för mig.

Tua om Frank:

Jag tycker om hur Frank sprider glädje med sin humor. Jag älskar hans sociala kompetens, som jag själv inte alltid har. Han är snäll och känslig och jag känner trygghet med honom.

känner jag nästan tacksamhet över det som hände, eftersom det ledde till det vi har idag, säger Tua Mäenpää

Också Frank Mäenpää betonar tryggheten.

– Här har jag en plats som är min, där jag får känna mig viktig. Egentligen hade jag ju det också tidigare, men då förstod jag inte att värdera den, säger han.

Att släppa stoltheten och be om hjälp

De första åren då förhållandet skulle byggas upp var många gånger svåra, men idag upplever paret Mäenpää att de har bearbetat det skedda färdigt. Därmed inte sagt att de aldrig skulle irritera sig på varandra eller ställas inför problem. Med de erfarenheter de har vet de ändå att de kan övervinna saker tillsammans. De har också lärt känna sig själva i processen, vet vem de är och varför de reagerar som de gör.

– Vi känner att vi har verktyg för att kunna hantera olika slags problem. I början hade vi bokat in stunder varje vecka där vi fick vara ostörda och kunde diskutera saker på djupet. Då den ena talade fick den andra inte avbryta. Vi brukar fortfarande planera in när vi ska diskutera jobbiga frågor, i stället för att bara slänga dem ur oss direkt, berättar de.

Frank och Tua Mäenpää pekar på några faktorer som var avgörande för att deras relation skulle bestå.

– Om vi inte hade bett om hjälp skulle vår relation inte ha gått att rädda. Utan villigheten att förändras och göra saker annorlunda hade det heller inte gått. Vi har dessutom vänt oss mycket till Gud och upplever att han har hjälpt oss, säger de.

Frank Mäenpää konstaterar att de gått med på att berätta sin historia för att inge hopp och uppmuntra andra att kämpa för sina relationer. Till par med olika slag av svårigheter är deras första och kanske viktigaste uppmaning att berätta, ta emot hjälp och släppa stoltheten.

– Dessutom behöver man visa tilltro till förhållandet och till den andra, inte misstro – och inte försöka lösa för stora bitar i taget. Det som pågått länge tar också länge att reda upp, fortsätter Frank.

Tua poängterar att hon fått mycket tröst och upplevt konkret omsorg från Gud. Det har till exempel yttrat sig i att närstående många gånger dykt upp oömska precis då hon mått som sämst och känt att hon inte skulle klara sig genom dagen på egen hand.

– Du är inte ensam. Herren går med dig, också fast du inte känner honom ännu, säger hon.

som vet hur han har levt.

– Jag märker på orden och kroppsspråket att en del ännu kan se nedlåtande på mig, men de flesta har bemött mig med en förlåtande attityd, säger han.

En viktig insikt för hans del har varit att det framför allt är Gud, inte människor, som upprättar. Ett bibelord som följt honom är det om att först söka Guds rike och hans rättfärdighet. Det har hjälpt honom att prioritera.

– Jag kan inte låta mitt inre helande vara beroende av hur alla bemöter mig, utan helandet

Tua och Frank Mäenpää säger att deras relation idag bygger på att de aktivt arbetade med att förlåta och bygga ny tillit.

och upprättelsen kommer från Gud. Samtidigt kommer det som jag har gjort aldrig att försvinna helt, utan jag bär det med mig som ett ärr och en påminnelse om Guds nåd.

Idag är Frank och Tua Mäenpää nöjda och trygga i sin relation till varandra.

– Skillnaden är enorm jämfört med hur det var förr. Idag har vår vardag ett lugn. Det finns trygghet, respekt och humor. Vi hjälps åt och vi kan drömma om och planera framtiden tillsammans. Då det var som värst bara skakade och rasade allt runtomkring mig, men idag

För Mats Björklund handlar jordbruket om att anpassa sig till vädret och naturen, om att odla det som andra ska äta – och om att förvalta Guds gåvor.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD
FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Uppdrag: förvalta jorden

Mats Björklund minns hösten 2017 när det regnades så mycket att den rybs som borde ha skördats i september fortfarande fanns på åkrarna i oktober.

– Vi lärde oss saker vi aldrig kunnat förr. Vi tröskade rybs i minusgrader och det bildades rimfrost i tröskan. Mellan varven fick vi stan- na och ta bort den.

Väderleksrapporterna utlovade snö i slutet av veckan. Han förstod att det skulle bli svårt att hinna bärga rybsskörden.

– Det var torsdag kväll när vi tröskade årets sista rybs. Jag hörde på ljudet från tröskans tömningsskruv att tanken var tom, all rybs fanns på traktorkärran. Fem sekunder senare föll de första snöflingorna. Jag får fortfarande gåshud när jag tänker på det här.

Jordbrukaren kan aldrig ha full kontroll över sitt jobb, allt sker på naturens och vädrets villkor. Mats Björklund talar om det som ett schackparti med moder natur där han ibland vinner och ibland förlorar. Rybsen som hann tröskas i sista minuten är en vinst som han fortfarande minns.

– Man är egentligen totalt maktlös, allt handlar om vad du lyckas göra med de förutsättningar du fått. Det är det som gör det så fascinerande för mig.

Från jord till kastrull

Den yttre orsaken till att Mats Björklund blev jordbrukare var att han växte upp på ett jordbruk. Det fanns en gård att ta över, men djurintresset och en vilja att jobba självständigt bidrog också till yrkesvalet.

– Möjligheten att jobba med djur och rå mig själv gjorde att jag intresserade mig för jordbruket. Har man jobbat med kor blir det aldrig riktigt samma sak att ha en pekingeser.

I början handlade det mer om djuren – då var det inte självklart att han med tiden skulle bli fascinerad av hur grödorna växer.

– Det finns något väldigt tilltalande i att ta fram något som blir mat åt andra, en dimension av att göra det här arbetet för den som ska äta. Mest konkret blir det i potatisodlingen – det vi tar ur jorden är samma sak som folk lägger i kastrullen.

I *Mödan med grödan* beskriver han i dagboksform ett år på ekogården i Pedersöre där han producerar spannmål, rybs, potatis och nötkött. Jordbrukarens år följer samma rytm varje år, men samtidigt är inget jordbrukarår det andra likt. År 2017 var hösten regnig och skörden sen, men 2018 när han skrev boken var våren och sommaren i stället extremt torra och

varma. Det blev en tidig skörd, men mycket oro över ifall den torra sommaren skulle producera tillräckligt med foder för djurens behov.

Att ha ansvar för djurens välmående är något han vuxit in i, ett ansvar som oftast inte känns betungande. Men de gånger han inte förstår vad som är fel kan det bli tungt – till exempel när ett djur insjuknar.

– Man kan ju inte fråga dem: ”Varvärker det?”, jag ser bara att något är fel.

Ibland hittas ingen lösning och han blir tvungen att låta avliva ett sjukt djur. Efteråt händer det att han upplever en känsla av lättnad.

– Det är klart att det harmar att jag inte räckte till för att lösa det här, men Rosa lider inte längre för att jag inte vet vad jag ska göra.

En hel jord att förvalta

Mats Björklund säger att hans tro påverkar hur han ser på förvaltarens ansvar. Han känner ett ansvar inför Gud att förvalta de gåvor han fått – till exempel de åkrar han får bruka.

– Men förvaltarens ansvar handlar också om gåvor i form av saker man är bra på. Har man en kreativ gåva eller en analytisk gåva har Gud gett en den gåvan för att man ska använda den.

I förvaltarens blick finns en blick på framtiden och ett ögonkast bakåt.

– Enkelt sagt handlar god förvaltning om att åkrarna ska vara i lika bra – eller bättre – skick när jag lämnar dem ifrån mig, oavsett om de är mina egna eller arrenderade. Någon – antingen inom min familj eller en utomstående – kommer ju att odla de här åkrarna efter mig, precis som jag tagit över odlandet efter dem som gått före mig.

Lyfter vi blicken finns det en hel jord att förvalta, och Björklund menar att det uppdraget är tydligt.

– Det är egentligen konstigt att vi inte har en jättestark kristen miljöreligion, för i princip är det ju vårt uppdrag som människor att förvalta det som Gud har skapat.

Kyrkan kunde tala tydligare om vårt uppdrag att förvalta de gåvor vi fått.

– Det handlar inte bara om att jobba för miljön, utan också när vi bygger samhället förvaltar

vi det som Gud har gett oss. Oavsett om man ser skapelseberättelsen som bokstavlig eller symbolisk är människans roll egentligen att vara någon slags gårdskar.

Vinst på lång sikt

Det långsiktiga perspektivet saknas ofta i samhället och i beslutsfattandet. Delvis handlar det kanske om att vi har så stora utmaningar på kort sikt att vi inte ger oss tid att fundera över vad som händer sedan.

– Alla är på ett principiellt plan medvetna om att det kommer någon efter oss, men det går inte vidare till handling. Vi fokuserar på kortsiktig effektivitet i stället för långsiktig hållbarhet. Det är inte säkert att det som är bra på två generationer också är bra på fem generationer.

Jakten på de kortsiktiga vinsterna gör att jordbruket i vissa fall utarmar jorden – för på kort sikt kan det löna sig även om det försämrar jordens kvalitet.

– Inom ekodling är det viktigt med växtföljd och vissa år måste man odla något som ger jorden en chans att vila. Långsiktigt är det smart, men kortsiktigt är det inte effektivt.

Förutom att vi tänker effektivt tänker vi också ofta bara på en sak i gången. Då ter sig lösningen på problemet ofta enkel. Men Björklund säger att när man börjar se helheten blir det mer komplicerat – speciellt om vi talar om biologiska processer.

– Någon uttryckte det så här: om du vill förstå vatten kan du inte förstå väte skilt och syre skilt. Men så tänker vi – vi delar in saker i fack och så har vi en expert på väte och en på syre som uttalar sig, men det leder inte till att vi förstår vatten.

Ekologisk odling är just en av de komplicerade processer som han talar om. Det betyder också att ekologisk odling inte per automatik alltid leder till mindre förluster av näringsämnen än konventionell produktion hade gjort.

– Men om jag ser till helheten bedömer åtminstone jag på min gård att det här gör mest för miljön. Jag inser att jag skulle kunna producera mer spannmål om jag skulle odla konventionellt, men jag anser att för helheten är det värt att odla ekologiskt.

Också valet att odla ekologiskt är ett arv från någon som gått före honom – det var hans pappa som lade om till ekologisk produktion. Då handlade valet både om ideologi och om att det fanns en växande marknad för ekoprodukter. Men Mats Björklund har gjort valet till sitt eget och säger att den ideologiska aspekten har blivit viktigare i takt med att han sett att den ekologiska odlingen fungerar.

»Det är egentligen konstigt att vi inte har en jättestark kristen miljöreligion, för i princip är det ju vårt uppdrag som människor att förvalta det som Gud har skapat.«

GUNNEVI STYRSTRÖM

Änglarnas uppgift är också vår

DET FINNS MÅNGA ÄNGLAR i Bibeln. Änglarna har Gud i fokus och är budbärare om hans vilja och närvaro, omsorg och kraft. En del är lågmälda. Andra deltar i stora strider mellan gott och ont. De kämpar mot förakt och förförelse.

Det är även vår uppgift. Jesus säger: "Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små." "Dessa små", är inte bara barnen, utan de små i samhället. De socialt och religiöst åsidosatta och föraktade, de utsatta och sårbara. De har änglar som står inför Guds ansikte som deras ombud och informerar honom om vad som händer med dem. Jesus låter oss ana Guds egen smärta varje gång en människa fräntas sitt värde eller får höra att hon inte duger eller passar in.

»Konkurrensmentalitet och prestigetänkande är oförenliga med himlens värdeskala.«

JESU SKARPA UPPMANING är ett svar på lärjungarnas fråga: "Vem är störst i himmelriket?" Om man vill få sin självkänsla genom att vara störst, bäst och främst måste man se till att det finns någon som är sämre, någon att se ner på. Så grundas förakt. Men konkurrensmentalitet och prestigetänkande är oförenliga med himlens värdeskala.

I DAGLIGT TAL ÄR änglarna de människor som hjälper oss och gör oss gott. "Du är en ängel." "Du är änglik." Gud använder både änglar och människor som sina sändebud för att ge beskydd och omtanke, stöd och uppmuntran. Ibland måste också vi strida och kämpa för att skydda.

Diktaren Luciano de Crescenzo skriver: "Vi är alla änglar med endast en vinge och vi kan endast flyga genom att omfamna varandra."

Gunnevi Styrström är pensionerad kaplan i Mariehamn.

SÖNDAG 4.10.2020, Mikaelidagen

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

är **alla änglars dag**. Ända sedan 400-talet har den här dagen varit tillägnad ärkeängeln Mikael, och senare blivit alla änglars dag. Som Guds budbärare ger änglarna beskydd och ledning. Temat för söndagen är **Änglarnas dag**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN
2 Mos. 23:20–23

ANDRA LÄSNINGEN
Hebr. 1:14–2:4
eller Upp. 5:11–12

EVANGELIUM
Matt. 18:1–6, (7–9), 10

"Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske faders ansikte."

Läs mera i
Matt. 18:1–6, (7–9), 10.

Psalmförslag

805, 126, 909, 222.
Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

*Gud, vi behöver
en värld som är
större än den vi
jagar omkring i.
Vi behöver him-
mel och rymd.
Tack för omsorg,
närvaro och
änglars tjänst
på jorden.
Hjälp oss att
ta emot himmel-
riket så som
barn gör.*

Bönen är skriven av
Gunnevi Styrström.

SÖNDAG 11.10.2020, Nittonde söndagen efter pingst

Nästa söndag

fokuserar vi på de ord som är Guds lag i koncentrerad form. Temat är **Det dubbla kärleksbudet**. Den som älskar Gud över allting och sin nästa som sig själv uppfyller det som lagen kräver. Kärleken är lagen i dess fullhet.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN
5 Mos. 10:12–13

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 2:15–17

EVANGELIUM
Mark. 12:28–34

Jesus svarade: "Viktigast är detta: Hör, Israel, Herren, vår Gud, är den ende Herren, och du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du skall älska din nästa som dig själv. Något större bud än dessa finns inte."

Läs mera i
Mark. 12:28–34.

Skicka era kyrkliga annonser till: annons@kyrkpressen.fi

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Änglarnas dag

På den söndag som tillägnas alla änglar är det på många håll en tradition att speciellt välkomna både små och stora till kyrkan.

Mikaelidagen, söndag 4 oktober.

Klockan 12.15 i Esbo domkyrka: Gudstjänst med små och stora på Mikaelidagen. Dagklubbarna medverkar.

Klockan 12 i Grankulla kyrka: Mikaelidagens radierade familjegudstjänst. Mammakören Änglaklang.

Klockan 12 i Kyrksläotts kyrka: Mikaelidagens familjemässa.

Klockan 10 i Ekenäs kyrka: Familjekyrka för alla åldrar och dopträdsinvigning.

Klockan 10 i Ingå kyrka: Mikaelidagens familjekyrka.

Klockan 14 i S:t Petri kyrka, Sjundeå: Familjegudstjänst med änglatema.

Klockan 12 i Virkby kyrka: Mikaelidagens familjegudstjänst.

Klockan 12 i Pargas kyrka: Mikaelidagens familjemässa. Änglapyssell och servering i församlingshemmet samt utdelning av Barnens bibel till alla 4-åringar.

Klockan 11 i Nagu kyrka: Mikaelidagens familjemässa.

Klockan 12 i Åbo domkyrka: Högmässa. Egen barnpredikan med Jänna Koivunen. Dagklubbarn, en del av ÅSFs barnkör och gudstjänstgrupp Rut medverkar.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Sö 4.10 kl. 10: Högmässa i Liljendal kyrka

kl. 13: Familjemässa i Pernå kyrka

kl. 18: Gudstjänst i Sarvsalö kapell

Sö 11.10 kl. 10: Högmässa i Lapträsk kyrka

kl. 13: Högmässa i Lovisa kyrka

Länkar till våra andakter: hittas på vår Facebooksida. Du hittar oss på hemsidan www.agricolaforssamling.fi, på Facebook och Youtube: Agricola svenska församling och på Instagram: @agricolasvenskaforsamling.

BORGÅ

Sö 4.10 kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan; prästvigning.

KL. 15: Konfirmationsmässa i Domkyrkan, Pelling 1 B

Må 5.10 och 12.10 kl. 9.15–11: Familjeträff ordnas utomhus. Vi träffas vid Domprostgården och går till Borgbacken. Egen matsäck med om du vill. Vi bjuder på saft och kex.

KL. 10: Motion och Mission; promenad för missionens Barnens Bank. Kortare eller

längre promenad. Frivillig avgift till missionen. Start från Kiva café, Ågatan 9–13

KL. 13: Sjömansmissionen samlas i

Café Ankaret

Ti 6.10 och 13.10 kl. 12: Lunch med andakt i finska församlingshemmet.

On-to kl. 10–13: Café Ankaret är öppet, Runebergsg. 24.

On 7.10 kl. 13.30: Mariakretsen i musikrummet, Runebergsg. 24.

kl. 17: Missions- och bibelkväll i Café Ankaret; besök av Anna-Lena Särs som berättar om sitt arbete i Senegal. Runebergsg. 24.

Sö 11.10 kl. 10: Gudstjänst i S:t Olofs kapell, Pelling 2 A

KL. 12.15: Högmässa i Domkyrkan. Färdtjänst.

kl. 13.30: Missionslunch i Finska församlingshemmet, Lundag. 5.

KL. 15: Konfirmationsmässa i Domkyrkan, Pelling 2 A

KL. 15: Dövas mässa i kapell på Lundagatan 5, vån. 4, Maria Lindberg, Janne Rissanen. Kyrkkaffe i festsalen kl. 16–17.

KL. 15: Konfirmationsmässa i Domkyrkan för konfirmanderna Pelling 2 A.

Ti 13.10 kl. 13: Vänstjänstvännerna samlas i Café Ankaret.

To 15.10 kl. 13.30: Missionskretsen i

Musikrummet, Runebergsg. 24.

KL. 14–15: Utegruppträff på Folkhälsans Kvartersklubb. Vi sitter ute på terrassen, umgås med kaffe och dopp eller går på tur i naturen; Alexandersbågen 12. Följande datum: 29.10. Gruppledare: Irina 040 512 5082, Asta 050 374 1804.

kl. 18: Jakten på Bibeln, stora salen, Runebergsg. 24; Jakten leds av värdparet Marina Henning och Johnny Holmberg. Inledare är Erik Vikström.

Diakonimottagningens nya adress:

Finska församlingshemmet, Lundag. 5. Mottagning endast med tidsbeställning på telefon 019–661 1241 måndag till fredag kl. 9–16.

Ärenden till pastorskansliet: sköts i huvudsak per telefon 019 661 1224 eller 019 661 1223 och per epost borga.domkyrkoforsamling@evl.fi.

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

På grund av covid-19-epidemin: kan de ske förändringar i informationen för alla evenemang och gudstjänster. Följ med information om förändringar på församlingens hemsida.

Lö 3.10 kl. 18: Oktobermånadens idyll. Konsert i Sibbo kyrka som ingår i musikkfestivalen Sibbo toner. Sibbo Toner festivalensemble, Petri Kumela, gitarr, dirigent Tapio von Boehm. Läs mer på www.sipoonaanet.fi/sv.

Sö 4.10 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka.

On 7.10 kl. 10: Andakt/Hartaus. Tvåspråkig andakt i Söderkulla kyrka med Sibbo svenska församling och Sipoon suomalainen seurakunta. En av våra diakoner finns på plats så du kan lätt boka tid för ett längre samtal. Minns att hålla säkerhetsavstånd, speciellt inomhus. Vid symptom av eventuell covid-19 hålls vi hemma.

On 7.10 kl. 12: Musikandakt i Sibbo kyrka.

Sö 11.10 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka.

Sö 11.10 kl. 18: Kvällsmässa i Söderkulla kyrka. Ida Granfelt, kyrkvård, Jakob Erdman, predikan. Patrik Frisk och Isabella Munck medverkar.

Må 12.10 kl. 19: Vikings veranda i Prästgården.

On 14.10 kl. 10: Andakt/Hartaus i Söderkulla kyrka.

On 14.10: Ingen ungdomssamling i Kälälaren.

To 15.10: Ingen Torsdagsklubb i Söderkulla kyrka.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Gudstjänster

Gudstjänst: söndagar kl. 10 på Heikasvägen 7.

Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan. Konfirmation i samband med högmässan 11.10.

Veckomässa: onsdagar kl. 18 i Gamla kyrkan.

Gemenskap

Träffpunkt för daglediga: tisdag 6.10 kl. 13 i Högbergssalen. Vi umgås, dricker kaffe och behandlar olika teman.

Drop-in-café: tisdag 13.10 kl. 12–13.30 i Johanneskyrkans krypta. Vi inleder med middagsbön i kyrkan kl. 12, efter det är cafet öppet för alla fram till 13.30.

Diakoniträff: torsdagar kl. 13–14.30 i kabinettet på Casa Mare, Gyldénsvägen 6, Drumsö. Diakoniträffen startar på ny plats med lunch, samtal och gemenskap. Anmälan till Karin Salenius. Läs mer i puffen på nästa uppslag!

Samtalsgruppen Bibel, tro & tvivel: måndag 12.10 kl. 18–20 i Hörnan. Gruppen är till för dig som vill läsa, diskutera och möta andra människor. Ledare är Christina Korkman och Gunvor Frände.

Barnfamiljer

Församlingen erbjuder musiklek, babyrytmik, öppen dagklubb och familjekvällar för barn i åldrarna 0–5 år. Mer information om alla grupper hittar du på vår hemsida. Barngrupperna har höstlov 15–16.10. Om du har frågor kontakta tf. ledare för barnverksamheten Helena Hollmerus (helena.hollmerus@evl.fi).

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

Doktorskonsert: onsdag 7.10 kl. 19 i Johanneskyrkan. Marianne Gustafs–son–Burgmann, orgel. Fritt inträde.

Allsångskvällen Håll masken: torsdag 1.10 och 15.10 kl. 18.30–20 i Johanneskyrkan. Allsångskväll för nya och gamla körsångare. Vi sjunger mellan 1 och 1,5 timme. Varje gång har vi ett nytt tema.

Furahakören: 10.10 kl. 10–14 i körsalen. Nya och gamla körsångare är välkomna på körövning! Dirigenter är Fiona Chow och Anna Maria Böckerman. Kören har medlemmar i hela Borgå stift och är inriktad på mission.

Ungdomar & unga vuxna

Anmälningen till skriftskolan 2021: är öppen i oktober. Du hittar anmälningsformuläret genom att klicka på bilden med texten ”Skriftskola anmälning 2021” på vår hemsida.

Följ @johannesungdom på Instagram. Du kan också kontakta ungdomsarbetsledare Ninni Grönroos.

Öppet hus för ungdomar: torsdagar kl. 15–20 i Hörnan. Kom som du är eller ta med en vän!

Typ Livet: en podcast för unga vuxna om allt mellan himmel och jord. Podden finns på Spotify och Sreaker.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Gudstjänster

Vi firar högmässa: i Matteuskyrkan på Åbohusvägen 3 varje söndag kl. 10. Efter gudstjänsten serveras kyrkkaffe. Mera information hittar du på församlingens hemsida www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.

HELSINGFORS

40-årsfest

Festgudstjänst 4.10 kl. 12:

Petruskyrkan fyller 40 år vilket firas med en festgudstjänst tillsammans med Oulunkylän seurakunta i Petruskyrkan.

Daniel Björk, Raivo Savik, körer Petrus Vokalensemble och Adoramus, solister **Hannu Leskinen** och **Jaana Hoving** medverkar. Delar av kantor **Peter Hillis** kantat framförs.

MU-mässa: tillsammans med Matteus ungdomar i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 18.00 med kyrkfika efteråt. En lite kortare mässa med mycket musik och bön. Välkommen oberoende av ålder!

Barn och familj

Musiklek: tisdagar kl. 10 (1–4 år) och kl. 11 (0–1 år) i Matteuskyrkan. Vi sjunger en halv timme och efteråt finns det möjlighet att umgås över en kopp kaffe. Ingen förhandsanmälan krävs! Ledare: Daniela Strömsholm, kontakt 050-5967769 eller daniela.stromsholm@evl.fi.

Familjelördag: i Matteuskyrkan lördagen 3.10 kl. 10–13. Musiklek för 0–4-åringar i kyrkan kl. 10. Kl. 11 leder musikledare Daniela Strömsholm även barnkör för skolbarn i årskurserna 1–3. Välkommen att leka, spela, pyssla och ha en rolig förmiddag tillsammans med hela familjen och församlingens hjälpledare och anställda. Det bjuds även på lunch för frivillig avgift. Välkommen med!

Behöver du barnvaktshjälp?: Anställ Matteus pålitliga barnvakter som gått hjälpsutbildningen i församlingen då du behöver gå till butiken eller bara behöver någon som underhåller barnen en stund. Kontakta Matteus församlings kansli via (09) 2340 7300 eller matteus.fors@evl.fi.

Öppet hus: för skolelever i årskurs 3–6 tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, spel, lek, pyssel, körsång och trevlig samvaro tillsammans med församlingens musikledare Daniela Strömsholm och familjearbetsledare Catarina Bärlund–Palm. Mera information catarina.barlund-palm@evl.fi eller 050-380 3936.

Matteus popkör: fortsätter! Popkören för årskurs 4–7 samlas i Matteuskyrkan tisdagar kl. 15–30. Kom med och sjung med musikledare Daniela Strömsholm. Mera info av daniela.stromsholm@evl.fi.

Natt i kyrkan: för dig som går i åk 3–4 i Matteuskyrkan 9–10.10. Kom med på en kul kväll i Matteuskyrkan! Roligt program, mysig samvaro och en natt i kyrksalen. Anmäl dig till Catarina Bärlund–Palm senast 5.10, catarina.barlund-palm@evl.fi eller 050-380 3936.

Vuxenverksamhet

Stickklubben: samlas i Matteuskyrkan torsdagen 8.10 kl. 11–13. Kom med och sticka sockor åt församlingens yngsta medlemmar eller pyssla med annat handarbete i trevligt umgänge över en kopp kaffe. Välkommen med!

Välkommen på Folkhälsans seniorträff: till Matteuskyrkan torsdagarna 1.10 och 15.10 kl. 11–12.30. Gemytlig samvaro, kaffe och goda diskussioner.

Lunchkonsert: i Matteuskyrkan onsdagen 7.10 kl. 13. Kom och njut av trevlig husmanskost i restaurangen Waste & Feast, efter lunchen njuter vi tillsammans av en konsert i kyrkan. Kantor Niels Burgmann och musiker Daniela

Strömsholm uppträder. Diakoniarbetare Mari Johnson är värd. Tema för konserten är När löven faller. Konserten är gratis. Varmt välkommen!

Musik

Aktuell information om Matteus körverksamhet under hösten får du av Niels Burgmann (kyrkokören, VårTon) via niels.burgmann@evl.fi eller 050-566 9418 och av Daniela Strömsholm (barnkören, popkören) via daniela.stroms-holm@evl.fi eller 050-5967769.

Hjälp och stöd

Du kan alltid kontakta församlingen anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen. Kontakta diakoniarbetarna Carita Riita–korpi 050-380 3986 eller Mari Johnson 050-380 3976.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15

www.petrusforsamling.net

Gudstjänst och gemenskap

Högmässa i Munksnäs kyrka: kl. 10.

4.10, 11.10 Thyllin. Söndagsskola för barn.

Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Söndagar kl. 12. 4.10 ingen gudstjänst, 11.10 Thyllin

Puls-gudstjänst: Varje söndag i Petruskyrkan kl. 15.30. Puls-gemenskapen är en modern och dynamisk gemenskap centrerad kring Jesus. CoolKidz (7–13) och Barnkyrka (3–6) för barnen.

Festgudstjänst 4.10 kl. 12: Petruskyrkan fyller 40 år vilket firas med en festgudstjänst tillsammans med Oulunkylän seurakunta i Petruskyrkan. Daniel Björk, Raivo Savik, körer Petrus Vokalensemble och Adoramus, solister Hannu Leskinen och Jaana Hoving medverkar. Delar av kantor Peter Hillis kantat framförs.

Barnfamiljer

Petrus Kidz på Facebook: I facebook gruppen kan du följa med vad som händer i Petrus församling för barn och familjer. Ingen musiklek och kör under höstlovet v. 42.

Musiklek: Kom med på en rolig förmiddag med lek, sång och musicerande för er med barn 0–5 år. Efteråt åter vi ett litet mellanmål. Malmis kyrka ti kl. 10 och Hagasalen to kl. 10

Barnkören: Kom med och sjung och ha roligt efter skolan. Onsdagar kl. 15 i Petruskyrkan.

Andakt och bön

Andakt varje tisdag: Starta dagen med morgonandakt i Petruskyrkan kl.9 varje tisdag tillsammans med lärlingaskolan Transform. ingen andakt under höstlovet v. 42.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: per e-post pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 13.10 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Obs! Ny plats. Bengt Lassus.

Barnpassning ordnas. Sänds digitalt på Petrus facebook. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per post och e-post, kontaktuppgifter ovan.

Bibeleftermiddag: 7.10 kl. 13 i Petruskyrkan. Bibelundervisning, bön och kaffe. Stig–Olof Fernström.

Gemenskap

Dagscafé: Andakt, kaffe och litet program 13.10 kl. 13. Missionslotteri, ta gärna med små vinster. Jämna veckors tisdag i Petruskyrkan. Mer info av diakonissan Bodil Sandell 0503803925

Samtalsgrupp för män: 12.10 kl. 19 i Petruskyrkans övre sal. Vi diskuterar aktuella teman, ber och umgås tillsammans.

Petra–fukost: 10.10 kl. 10–12 i Petruskyrkans övre sal. En skön frukost för alla kvinnor! Bli inspirerad av Ester Laurel som berättar om sin resa och om projektet som tog fram pilgrimsleden St Olav Waterway.

Körer

Lovsångsgruppen: 13.10 kl. 18. Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack–kvällarna kl. 19 samma kväll. Munksnäs kyrkas församlingssal.

Petrus Vokalensemble: Varannan onsdag kl. 19 i Petruskyrkan. För dig som sjungit tidigare i kör. Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Kontakt: Peter Hilli

Övrigt

Sorgekursen – Vägen vidare: En sex kvällars kurs, varannan onsdag, för alla som förlorat någon, nyligen eller för lång tid sedan. Vi börjar varje kväll med kaffe/te och tilltugg, ett kort föredrag och möjlighet till samtal i mindre grupper. Kursen är baserad på kristna värderingar men passar bra för alla oberoende av åskådning och var du bor. Start 7.10 kl. 18 i Petruskyrkan. Info: Ronny Thyllin.

Fokus–församlingshelg: Välkommen med på en helg tillsammans med församlingen! Under helgen kommer vi att prata om de fem tjänstegåvorna och bli inspirerade av vad Gud har för oss! Helgen kommer bestå av en variation av att träffas i mindre grupper i hemförsamlingarna, digitalt och om läget tillåter träffas vi också tillsammans i kyrkan. Mer info på facebook och hemsidan. Pris 15€.

Missionär Anna–Lena Särs: besöker lärlingaskolan Transform 8.10 kl. 13 och berättar om sitt arbete inom den lutherska kyrkan i Senegal. Öppet tillfälle. Servering. Petruskyrkan.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 4.10 um 11 Uhr: Familiengottesdienst mit Pastor Hans–Christian Beutel, Pastor Matti Fischer, und dem Kindergarten.

OLAUS PETRI

Lö 3.10 kl 18: Musikandakt med Olli Saari, orgel.

Sö 4.10 kl 11: Högmässa med Timo Viinikka och Olli Saari. Oktett ur Olaus Petrikören medverkar.

Lö 10.10 kl 18: Musikandakt med Juvenalia kören, dir. Matti Järvinen.

Sö 11.10 kl 11: Högmässa med Timo Viinikka och Olli Saari.

Vår barnverksamhet: fungerar tillsvidare på distans via Live–sändningar i facebook–gruppen ”Barn i Olaus Petri”. Tiderna är: tisdagar kl 10 babyrytmik, onsdagar kl 17 musiklek, fredagar kl 10 musiklek.

Kansliet kan nås: må–fre kl 10–12 på numret 050 417 9234 eller olauspetri@evl.fi. Ifall man behöver besöka kansliet så måste man komma överens om det på förhand.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Lö 3.10. Esbo domkyrka kl. 10: Konfirmation, Solvalla 6.*

Sö 4.10. Esbo domkyrka kl. 12.15: Gudstjänst med små och stora på Mikaelidagen. Dagklubbarna medverkar.

Lö 10.10. Esbo domkyrka kl. 10: Konfirmation, Houtskär.*

Sö 11.10. Esbo domkyrka kl. 12.15: En sånggrupp från EsVoces medverkar.

*Antalet gäster är begränsat vid högm. med konfirmation.

Konfirmandverksamheten 2021: Alla medlemmar i Esbo svenska församling som är födda år 2006 har fått ett brev hem. Mer information och elektronisk anmälan 12-31.10.2020 på esboforsamlingar.fi/kom-med/skriftskola. OBS! Ingen snabbhetstävling, alla anmälningar som kommit in inom utsatt tid behandlas på samma sätt!

Familjeklubbar:

Sång och lek i Sökö kapell varje tisdag, Esbo domkyrkas församlingsgård varje onsdag, Imse-Vimseklubben i Mattby kapell varje torsdag, Köklax kapell varje fredag, kl. 9.30-11.30.

Andakt, sångstund, samvaro, diskussioner, pyssel. Möjlighet att äta medhavd lunch/mellanmål. Vi bjuder på kaffe, te och något smält ätbart. Kläder enligt väder, klubbarna kan också hållas utomhus. Klubbarna är gratis, ingen förhandsanmälan.

Samlingar för daglediga i alla åldrar:

"Gud i vår vardag" är temat för höstens samlingar. Tillsammans delar vi tankar, erfarenheter och funderingar. Både själ och kaffetand blir omskött. Vi träffas i Olars kyrka, svenska sidan, ti 6.10, Träffdax i Köklax kapell ti 6.10, Söndrik kapell on 7.10, Karabacka kapell to 8.10, Köklax kapell ti 13.10, kl. 13-14.30.

Läger för vuxna: Hvittorp 23-25.10. Vi njuter av det vackra Hvittorp med dess underbara natur och tankar energi inför vintern. Pris: 60 €/esbobor, 100 €/övriga. Möjlighet att få frikort, kontakta diakonin innan lägret börjar. Anmälan senast 14.10: diakoni.esbosvenska@evl.fi eller Ann-Christine Wiik, 050 597 3313.

Symamsellerna: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, ti 13.10 kl. 16-19. Intresserad av en ny hobby? Vi är ett gäng damer som stickar, syr och virkar för mission och internationell diakoni. Vi samlas varannan tisdag. Vi bjuder på kaffe/te, men

ta med egen västkost. Det finns en plats ledig just för dig, välkommen!

Ny sorgegrupp: Sökö kapell on 14.10 kl. 18.30. Välkommen att bearbeta din sorg efter en älskad människa! Sorgen kan vara en följd av en människas bortgång eller en skilsmässa, men den kan också vara en konsekvens av någon annan form av förlust. Följande träffar 21.10, 28.10, 4.11 och 11.11. Ledare är Heidi Jäntti. Avslutning med en "Sjung sorgen"-kväll on 18.11 kl. 18.30 med artisterna Carita Holmström & Martina Roos, psykoterapeuten Benita Söderström och prästen Heidi Jäntti i Olars kyrka, svenska sidan. Ingen förhandsanmälan. Mer info: 040 531 1046, heidi.jantti@evl.fi

Diakonin stöder och hjälper: Vi är inte så farliga - ta modigt kontakt: Ann-Christine Wiik, 050 597 3313, ann-christine.wiik@evl.fi, Taina Sandberg, 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi, Nina Wallenius, 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi. Du kan också boka telefontid på webben: <https://asiointi.espoonseurakunnat.fi/home>. Vänligen notera att den öppna mottagningen är stängd t.o.m. 31.12.2020.

Kundbetjäning t.o.m. 31.12 endast per telefon och elektroniskt:

Esbo svenska församlings kansli, 09 8050 3000, esbosvenskaforssamling@evl.fi, må-fre kl. 9-13. Esbo regioncentralregister, 09 050 2600, keskusrekisteri.espoo@evl.fi, Esbo församlingars bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelu.espoo@evl.fi, Esbo förs. begravningsstjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi, må-ti kl. 9-15, on-to kl. 9-12, fre stängt.

Förändringar i verksamheten kan förekomma. Mer info: esboforsamlingar.fi och sociala medier.

GRANKULLA

Ljusstöpning: för vuxna i dagklubbens kök lö 10.10 kl. 10. Daniela Hildén, Karin Nordberg. Anmälningar senast 2.10: till Daniela Hildén, 050 443 0045.

Må bra-kväll: för vuxna i Sebastos to 22.10 kl. 18-20. Karin Nordberg, Daniela Hildén. Tema: Livets färger. Anmälningar senast 15.10: till Daniela Hildén, 050 443 0045.

To 1.10 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Fr 2.10 kl. 17.30: Litet eftermiddagsspel i Grankulla kyrka. Musikinstitutets yngre stråkinstrumentalister. Fritt inträde.

Kl. 19.15: Litet kvällsspel i Grankulla kyrka. Musikinstitutets äldre stråkinstrumentalister. Fritt inträde.

Kl. 18-20: Unga vuxna i Klubb 97, Marlen Talus.

Sö 4.10 kl. 12: Mikaelidagens radierade familjegudstjänst, Ulrik Sandell, Daniela Hildén, Heli Peitsalo. Mammakören Änglaklang. Kyrklunch i övre salen.

Kl. 18: Appassionata - vid Beethovens rötter. Konsert i Grankulla kyrka. Risto-Matti Marin, piano. Fritt inträde, programblad 10€ till förmån för Kyrkans Utlandshjälp.

Ti 6.10 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30-10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen, Karin Nordberg, Barbro Smeds. Missio när Anna-Lena Särs från Senegal.

Kl. 15: Glad idag - tvåspråkig mentaltvårdsgroup i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 7.10 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre salen.

Kl. 17.15: Familjekväll i övre salen. Daniela Hildén och Heli Peitsalo.

To 8.10 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Fr 9.10 kl. 19: Ungdomskväll i Klubb 97, Marlen Talus.

Sö 11.10 kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Helekören, dir. Raisa Rangell medverkar. Kaffé i nedre brasrummet.

Må 12.10 kl. 18-18.30: Måla ur Bibeln i övre brasrummet. Bildskapande utgående från ett bibelställe tillsammans med diakoniassistent Karin Nordberg.

18.30: Kvällste

18.45-20: Bibelstudium och samtal kring samma tema tillsammans med kyrkoherde Ulrik Sandell. Det går bra att delta antingen i någondera eller båda passen!

Ti 13.10 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30-10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag - tvåspråkig mentaltvårdsgroup i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 14.10 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre salen.

To 15.10 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund.

KYRKSLÄTT

Församlingens mässor

Lö 3.10 kl. 12: Slöjdruppen träffas i smedjan, Gamla Kustvägen 86. Vi jobbar i trä och målar på trä. Gamla och nya deltagare välkomna. Det ryms fler med i gruppen.

Lö 3.10 kl. 10-14: Ellen öppet för stillhet, samtal och andakt

Sö 4.10 kl. 12: Mikaelidagens familjemässa i Kyrkslätt kyrka

Må 5.10 kl. 13:30-15:30: Seniorgruppen varannan vecka på Mikaeligården

Ti 6.10 kl. 10-11: Diakonins vardagsrum varannan vecka i Masaby kyrka

Ons 7.10 kl. 10-13: Avigt och rätt varje vecka på Mikaeligården

Fr 9.10 kl. 18: Tvåspråkig regnbågsmässa i Masaby kyrka

Lö 10.10 kl. 10-15: Familjedag på Ellen. Föreläsning för föräldrar om "gränser är kärlek" av rådgivningens familjehandledare Kirsi Hann, kl. 10.30. Barnen kan leka med Jenny och Ela under föreläsningen.

Ti 13.10 kl. 10-11: Diakonins vardagsrum varannan vecka i Veikkola församlingshem

To 15.10: Sista anmälningsdagen till Kvinnodygnet på Räfsö 23-24.10.

Sö 11.10 kl. 12: Mässa i Kyrkslätt kyrka

Mera information: hittar du på hemsidan.

Kyrkoherdeämbetet: betjänar under coronaepidemin per telefon eller epost må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. 040 350 8213. Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi

www.kyrkslattsforsamlingar.fi

VANDA

Sö 4.10 kl. 10: Högmässa - Pensionärernas kyrksöndag och de gamla psalmernas högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45, M. Fagerudd, A. Ekberg. Välkommen efter högmässan på kyrkkaffe i Prostgården.

Sö 11.10 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, J. Juntumaa, A. Ekberg.

Sö 11.10 kl. 12: Mässa i Taizéanda, Virta-kyrkan/Pikkuk-Kuohu, Rätörpsv. 8, A. Paavola, A. Ekberg.

Våra högmässor: från Helsing kyrka S:t Lars kl. 10 strömmas via församlingens YouTube kanal.

Ungdomskväll: onsdagar kl. 18, Bagarstugan, Kurirv. 1

Barnverksamhet i klubbtrymmet: Strömfårav. 13, Myrbacka

Dagklubb må, to, fre kl. 9-12

Mammabarngrupp ti kl. 9-12

Pysselklubb ti-on kl. 13-16

Förhandsanm. Mera info Hanna-Mari Höglund, 050 3414964.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Sö 4.10:

- **Kl. 10:** Familjekyrka för alla åldrar och dopträdsinvigning i Ekenäs kyrka. Edman, Lindström, Aittola, Österberg, Nylund.

- **Kl. 10:** De gamlas kyrksöndag med högmässa i Tenala kyrka och festligt kyrkkaffe i församlingshemmet efteråt. Skjuts från Bromarv, kontakta Carita, tfn 040-5729510. Westerholm, Englund, Lindroos.

- **Kl. 12:** Innerlighetens mässa i Snappertuna kyrka. Snappertunakören och Ekenäs kyrkokör, Yliportimo, Nygård.

- **Kl. 10:** sänds en bandad gudstjänst i Youtubekanalen Ekenäsnejdens församling, som nås via en länk på församlingens webbplats startside.

KYRKSLÄTT

Kvinnodygn - för kvinnor mitt i livet!

Kom med till natursköna Räfsö 23-24.10: för ett dygn med god mat, bastu, program och trevligt umgänge. Helpension 45€/person. Start från Motaleff på fredag kväll och tillbaka på lördag eftermiddag. Elektronisk anmälan öppen fram till 16.10.2020, anmälningslänken hittas på församlingens hemsida och på facebook. Begränsat antal platser.

Tilläggsinfo: jenny.airaksinen@evl.fi, 050 376 1488

Ti 6.10:

- Kl. 11-13: Missionskretsens köttsoffa för missionen i Tenala förs.hem, 5€/person.

On 7.10:

- Kl. 16: Församlingsträff med knytkalas i Tenala förs.hem. Wille berättar om sina resor till Mauritius. Ta gärna med något ätbart, församlingen står för kaffe, te och saft.

Sö 11.10:

- Kl. 10: De gamlas kyrksöndag med högmässa och hjälpledarvälsignelse i Ekenäs kyrka. Festligt kyrkkaffe efteråt i kyrkan. Ekenäs pensionärskör, Yli-portimo, Wikström, Österberg, Nygård. Gudstjänsten strömmas i Youtubekanal Ekenäsnejdens församling, som nås via en länk på församlingens webbplats startside.

- Kl. 16: Musikandakt med temat "Det dubbla kärleksbudet" i Bromarvs kyrka, Westerholm, Aittola.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 4.10:

- Kl. 10.00 Mikaelidagens familjekyrka: Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, Nylund, Sköld-Qvarnström.

Må 5.10:

- Kl. 13.15-14.45 Pysselklubb för barn i åk 1-6: Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Ahlfors.

Ons 7.10:

- Kl. 14.00 Missionssyfoereningen: Prästgården. Björklöf.

To 8.10:

- Kl. 9.30-12.00 Familjecafé: Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

- Kl. 11.30-13.00 Matservering, 4 €/person: församlingshemmet.

Sköld-Qvarnström.

- Kl. 13.00-15.00 Minnesgrupp och stödgrupp för närstående: Prästgården. Lindell, i samarbete med Nylands Minneslots.

Sö 11.10:

- Kl. 10.00 Högmässa: Degerby kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Ons 14.10:

- Kl. 14.00 Församlingsträff: Prästgården. Lindell.

- Kl. 19.00 Kyrkokörens terminsstart: Ingå kyrka. Gustafsson Burgmann.

To 15.10:

- Kl. 11.30-13.00 Matservering, 4 €/person: församlingshemmet.

Sköld-Qvarnström.

Lö 17.10:

- Kl. 10.00-12.00 Kvinnobrunch: Församlingshemmet. Anmälningar senast 14.10.2020 tel 09-2219 030 eller inga.kansli@evl.fi, max antal deltagare 25 pers., 5 €/person - intäkterna går till välgörenhet. Medv. Maarit Lassila, Rigmor Andersson, Petra Aminoff, Marianne Gustafsson Burgmann & Susann Sköld-Qvarnström.

OBS! Ingå församlings diakonimottagning är stängd tills vidare - ta kontakt per telefon, tel 040-555 2090/Birgitta Lindell (e-post: birgitta.lindell@evl.fi).

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Lö 3.10 kl. 19: Konserten "Hälsningar från när och fjärran"/"Tervehdysksiä maailmalta" i S:ta Katarina kyrka i Karis. Medverkande: Anna-Kristiina Kaappola, sopran; Marja Peura, sopran; Eliisa Suni, piano. Arior och duetter av bl.a. franska, spanska och tyska kompositörer. Fritt inträde, programblad 10 €.

Sö 4.10

- Kl. 10: Högmässa i S:ta Maria kyrka i Pojo. Claus Terlinden, Tony Vuorinen.

- Kl. 12: Högmässa i S:ta Katarina kyrka i Karis. Yvonne Terlinden, Fanny Autere, Päivi Tiitu.

To 8.10 kl. 18: Vardagsmässa i S:t Olofs kapell. Yvonne Terlinden, Päivi Tiitu.

Sö 11.10

- Kl. 10: Högmässa i S:ta Maria kyrka i Pojo. Pentti Raunio, Tony Vuorinen.

- Kl. 16: Gudstjänst med skördemässa i Svartå kyrka. Pentti Raunio, Päivi Tiitu.

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

SJUNDEÅ

Högmässa, Sjundeå pensionärers kyrkogångsdag med kyrkkaffe i församlingshemmet: sö 4.10 kl. 12, S:t Petri kyrka, Cleve, Lilius

Familjegudstjänst med änglatema: sö 4.10 kl. 14 i S:t Petri kyrka, Cleve, Lilius, Kvarnström

Öppen diakonimottagning: ti 6.10 kl 15.30 i Capella, Ylitalo.

Kyrkobröderna: ti 6.10 kl. 16 i församlingshemmet, Cleve.

Högmässa, anmälning till hjälpledarbildning: sö 11.10 kl. 12 i S:t Petri kyrka, Cleve, Lilius, Ylitalo.

Damkören Flammen: ti 13.10 kl. 18.30 i församlingshemmet, Lilius.

Bibeltudium: ons 14.10 kl. 16.15 i församlingshemmet, Cleve.

www.sjundeaforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Familjeklubb: onsdagar och fredagar kl. 9-11.30 i Virkby kyrka. Fri lek, kaffe och trevlig samvaro.

4.10. kl. 12.00: Mikaelidagens familjegudstjänst i Virkby kyrka. Mat och kaffe efter gudstjänsten. Kyrktaxi.

13.10. kl. 13.30: Samling för daglediga (tidigare "Svenska kretsen") i Virkby kyrka. Fritt forum för diskussion, sång och olika teman. Trevlig samvaro och kaffe. Taxi.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 4.10 kl. 12: Mikaelidagens familjemässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Björklund-Sjöholm, Lehtonen. Efter familjemässan änglapyssel och servering i församlingshemmet samt utdelning av Barnens bibel till alla 4-åringar.

On 7.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen.

Lö 10.10 kl. 18.15: Psalmaföreläsning i Pargas kyrka med Birgitta Sarelin som presentatör och Brita Holmström vid orgeln. Vi sjunger och lär oss mer om Anders Frostensons psalter.

Sö 11.10 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

On 14.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 4.10 kl. 11: Mikaelidagens familjemässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin, Ulla-Majja Söderlund.

Sö 11.10 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Sö 4.10 kl. 11: Mikaelidagens högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Sö 11.10 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 4.10 kl. 18: Mikaelidagens kvällsgudstjänst i Houtskär kyrka, Lagerroos, Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Ingen gudstjänst i Iniö: tf kaplanen har semester. Nästa högmässa firas den 18.10.

ÅBO

sö 4.10:

- Kl. 11: Gudstjänstgruppens möte, sarkristian. Gudstjänstgrupp: Rut.

- Kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Juslin. Egen barnpredikan med Jänna Koivunen. Dagklubbarn, en del av ÅSFs barnkör och gudstjänstgrupp Rut medverkar. Mingel efter högmässan. Kan även ses på www.virtuaalikirkko.fi.

ti 6.10:

- Kl. 14.30: Ungdomshålan, Aurelia.

- Kl. 18: Tyst meditation, Aurelia.

- Kl. 18: Diskussionsgrupp för unga vuxna, Aurelia.

ons 7.10:

- Kl. 10-12: Familjecafé, Papinholma församlingshem.

- Kl. 13-15: Café Orchidé, Aurelia. "Vi firar de äldres vecka". Anmälning 6.10 kl 9-11 per tfn 040-3417460.

- Kl. 18: Bönegrupp, Aurelia.

to 8.10:

- Kl. 9.30-12: Familjecafé, Aurelia.

- Kl. 11: Knattekyrka, Aurelia. Wikstedt.

sö 11.10:

- Kl. 11: Gudstjänstgruppens möte, sarkristian. Gudstjänstgrupp: Sefanja.

- Kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Bäck (pred), Liljeström (lit), Danielsson, Juslin. Barnhörna. Frank Berger och gudstjänstgrupp Sefanja medverkar. Mingel efter högmässan. Kan även ses på www.virtuaalikirkko.fi.

må 12.10 kl. 14: Missionskretsen, Aurelia.

ti 13.10 kl. 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 14.10:

- Kl. 10-12: Familjecafé, Papinholma församlingshem.

- Kl. 12: Frukostklubben, Kåren (Tavastg. 22). Bertel Wahlström "Om att skriva halvdokumentärt - Tankar kring boken

"I skuggan av fanan". Anmälning senast 12.10 kl. 15 per mejl: tkurten@abo.fi eller sms 045-1255880.

- Kl. 13-15: Café Orchidé, Aurelia. Emma Audas "Det heliga äktenskapet" Anmälning 13.10 kl. 9-11 per tel. 040-3417460

to 15.10 kl. 19: Studentmässa, S:ta Katarina kyrka. Studentmässan är en mässa där stillheten, bönen och musiken har en viktig plats. Mässan riktar sig särskilt till studeranden, men alla är självklart välkomna. Arrangörer: Åbo svenska församling, Teologiska studentföreningen och Studentmissionen.

Fr.v. nya församlingssekreteraren Marika Belkin, Ann-Christin Lintula och kyrkoherde Kira Ertman. FOTO: SHEILA LILJEBERG-ELGERT

Förändringens vindar i Esbo svenska församling

Hösten för med sig förändringar. Glädje, tacksamhet, förväntan och vemod blandas när det är dags att slå in på nya vägar och möta nya utmaningar.

Ann-Christin Lintula, församlingssekreterare i Esbo svenska församling, går i pension efter 14 år i församlingens tjänst. Hon efterträds av Marika Belkin från Sibbo, som tidigare jobbat i försäkringsbranschen

och med exportlogistik.

Allas vår Anki avtackades av arbetskamraterna 9.9. Vi önskar Anki glada och meningsfulla pensionärsdagar och tackar hjärtligt för en helhjärtad och engagerad arbetsinsats. Vi önskar samtidigt Marika lycka och välsignelse i de nya uppgifterna. Må er väg gå er till mötes!

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 2.10 Maria Repo-Rostedt, Helsingfors

Måndag 5.10 Philip Hällund, Kökar

Tisdag 6.10 Sarah Tiainen, Karleby (repris från 6.9.2018)

Onsdag 7.10 Eva Johansson, Mariehamn

Torsdag 8.10 Benjamin Streng, Vasa

Fredag 9.10 Sixten Ekstrand, Borgå

Måndag 12.10 Philip Hällund, Kökar

Tisdag 13.10 Mikael Sundkvist, Vanda

Onsdag 14.10 Eva Johansson, Mariehamn

Torsdag 15.10 Benjamin Streng, Vasa

Sixten Ekstrand pratar i Andrum fredagen den 9.10.

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 4.10 Familjegudstjänst med Grankulla svenska församling. Predikant: Ulrik Sandell. Liturgi: Daniel Nyberg. Pianist, kantor och körledare: Heli Peitsalo. Kör: Mammakören Änglaklang. Övriga sångare och musiker: Tiro Rohkimainen (bas, gitarr och sång), Joel Saikkonen (slagverk). Förbön och välkomstord: Daniela Hildén.

Söndag 11.10 Gudstjänst med Korsnäs församling. Predikant: Guy Kronqvist.

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 2.10 Rea Anner, Helsingfors (repris från 21.7.2014)

Lördag 3.10 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 4.10 Änglarnas dag. Textläsare: Sofia Böckelman och Henrik Böckelman.

Måndag 5.10 Erik Vikström, Borgå

Tisdag 6.10 Anna Korkman Lopes, Esbo

Onsdag 7.10 Mikael Kallman, Jakobstad (repris från 14.8.2018)

Torsdag 8.10 Peter Sjöblom, Vörå

Fredag 9.10 Camilla Ekholm, Borgå (repris från 28.2.2019)

Lördag 10.10 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 11.10 Information saknas

Måndag 12.10 Erik Vikström, Borgå

Tisdag 13.10 Anna Korkman Lopes, Esbo

Onsdag 14.10 Kaikka Växby, Vanda

Torsdag 15.10 Helena Tornberg, Dalsbruk

Hanna Simonsson och Lennart Henricsson är med på distans.

För dig som jobbar med barn

Välkommen på barnledarkonferens!

Barnledarkonferensen "Låt barnen komma till mig!" ordnas i Vasa 3-4.10.2020. Allt program sänds också via Zoom så den som vill kan delta på distans. Konferensen riktar sig till alla som är engagerade i kristen barnverksamhet, såväl frivilliga som anställda i någon församling eller förening. **Hanna Simonsson** och **Lennart Henricsson** från svenska Oasrörelsens barnverksamhet deltar via videolänk och det finns många intressanta seminarier att välja mellan, t.ex. "Bibelundervisning för barn – konkreta tips", "Hur når vi pojkarna?" och "Barnets andliga utveckling". Konferensen avslutas med familjemässan "Vi får säga pappa", som är öppen för allmänheten. Anmälan görs via www.efo.fi senast 24.9.

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Prästvigning

Domkapitlet hargodkännt **TM Maria Björkgren-Vikström** för ordination till prästämbetet. Prästvigningen sker i Borgå domkyrka 4.10.2020. TM Björkgren-Vikström förordnas till församlingspastor i Åbo svenska församling 5.10.2020-31.7.2021.

Förordnanden

Tf. kaplanen i Korsholms svenska församling **Rune Lindblom** förordnas att vid sidan av egen tjänst sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling 1.10-31.12.2020.

Kyrkoherden i Kimitoöns församling Katarina Dahlqvist beviljas tjänstledighet till 31.12.2020.

Församlingspastorn i Kimitoöns församling Julia Lundstén förordnas till tf. kyrkoherde i samma församling vid sidan av egen tjänst för tiden 2.9-31.12.2020.

Församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling Andreas Lundgren förordnas att fortsättningsvis sköta samma tjänst 1.1-31.3.2021.

Kaplanen i Mariehamns församling Jessica Bergström beviljas tjänstledighet 17.8-31.10.2020.

Kaplanen i Jakobstads svenska församling Johanna Björkholm-Kallio beviljas tjänstledighet 6.10.2020 - 1.9.2021.

Kyrkoherden i Finström-Geta församling Jon Lindeman förordnas att fortsättningsvis 1-31.10.2020 sköta kyrkoherdetjänsterna i Eckerö och Hammarlands församlingar vid sidan av egen tjänst.

Kontraktsprost Åbolands prosteri

Förordnandet till kontraktsprost i Åbolands prosteri för kyrkoherden i Kimitoöns församling Katarina Dahlqvist avbryts 30.9.2020.

Kyrkoherden i Åbo svenska församling Mia Bäck utnämns till kontraktsprost i Åbolands prosteri för perioden 1.10.2020 - 30.9.2024.

Maria Björkgren-Vikström prästvigs i Borgå domkyrka den 4 oktober.

Tjänsten som byråsekreterare för verksamhetsavdelningen vid domkapitlet

Domkapitlet väljer teologiemagister Linda Jordas till byråsekreterare för verksamhetsavdelningen vid domkapitlet.

Kyrkoherdetjänsten i Kyrksläpps svenska församling

Kyrkoherdetjänsten i Kyrksläpps svenska församling har inom utsatt tid sökts av kaplanen i samma församling Fred Wilén. Domkapitlet har intervjuat Wilén och konstaterat honom vara behörig för tjänsten.

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

Kaplanstjänst i Pedersöre församling

Språkkraven är utmärkt muntliga och skriftliga kunskaper i församlingens språk (svenska) samt nöjaktig förmåga att förstå det andra språket (finska). Utdrag ur prästmatrikeln bifogas ansökan. Tjänsten tillsätts med en provotid på 6 månader.

Tjänsten söks hos domkapitlet i Borgå stift senast 14.10.2020 kl. 15.

Domkapitlet prövar de sökandes behörighet 20.10.2020.

Kyrkoherdetjänsten i Korsholms svenska församling

Valet förrättas som ett direkt val. Språkkraven är Fullständigt behärskande av svenska och god förmåga att använda finska i tal och skrift. Läkarintyg bifogas ansökan. Utdrag ur prästmatrikeln bifogas ansökan.

Tjänsten söks hos domkapitlet i Borgå stift senast 31.10.2020 kl. 15.

Domkapitlet prövar de sökandes behörighet 10.11.2020.

Följande sammanträde

Domkapitlets följande sammanträden: 17.9.2020, 20.10.2020, 10.11.2020, 15.12.2020.

Stiftsfullmäktiges följande sammanträde: 18.2.2021, 27.5.2021.

Tröst är att vara tyst i tre dagar

Ekenäsbördiga Susanne Dahl satte Gud på stand by-läge när hon var tonåring. Idag är hon studentpräst i Svenska kyrkan och aktuell med en bok som handlar om de änglar som bär på Guds vanmakt och tröstar och dör med oss när livet är som svartast.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Susanne Dahl växte upp i Ekenäs, i den "inre kretsen i Betesda församling på Långgatan 19", som hon säger. När hon var tio år flyttade familjen till Umeå och hennes föräldrar blev pastorspar i Korskyrkan där.

– Jag lämnade det frikyrkliga sammanhanget när jag var 17–18 år i en kombination av tonårsrevolt och ett behov att hitta en egen väg.

Plötsligt stod hon i ett vakuum, i ett väglöst land.

– Gudstron hade jag ju kvar, men jag hade inget språk för min tro, jag kunde inte be, att läsa Bibeln var bara stumt. Jag behövde bryta och lämna.

Hon gjorde en uppriktig och barnslig deal

»Jag hade inget språk för min tro, jag kunde inte be, att läsa Bibeln var bara stumt.«

med Gud: hen fick vara i ett stand by-läge och vänta på henne. Och Gud väntade.

Hon läste religionspsykologi och sociologi i Uppsala. Hon ville få plocka sönder det hon vuxit upp med.

– Det var nånstans där som Gud, Jesus, faktiskt kom tillbaka till mig. Jag har fått med mig så väldigt mycket gott i min frikyrkliga uppväxt – en innerlighet och en självklar tillit. Samtidigt var det nödvändigt och befriande att få fatt i nya sidor av Jesus än den fromhet jag växt upp med. Att se Jesus ur ett historiskt och kulturellt perspektiv gjorde honom än mer radikal, utmanande och politisk.

När hon flyttade tillbaka till Umeå tog hon kontakt med Svenska kyrkan. Hon behövde jobb vid sidan av studierna och utifrån sina fri-

Susanne gick sina första skolår i den lilla byskolan i Box. Hennes pappa har rötter i Kovjoki och hennes mamma i Karis-Billnäs. Idag bor hon i Umeå. FOTO: ANDERS NICANDER

Susanne Dahl har tillsammans med prästen och konstnären Kent Wisti skapat boken *Vem såg mig då*. Wisti står för introduktionstexten och illustrationerna, Susanne Dahl för dikterna. Boken utgår från en text om trösteänglar som Kent Wisti ursprungligen skrev i Kyrkans Tidning och som berörde väldigt många.

Trösteänglarna, skriver Wisti, har inte anförtrotts de andra änglarnas odödlighet. De är stumma änglar som bär guds vanmakt.

”När en människa ska dö, om det så är hemma i kökssoffan, på sjukhus, i skogen under en gran eller i ångest i en skyttegrav, lägger de sig alldeles tätt intill i sked och dör samtidigt. De dör med vatten i lungorna, sömnbatter i magsäcken och innan räddningstjänsten klippt upp biltaket”, skriver Wisti.

– Jag tänkte: jag kan inte gå in och gestalta trösteänglar, men det jag vet någonting om är att vara på mörka platserna i livet. Texterna handlar väldigt mycket förlust: genom död, genom separation.

»Vi riskerar att överge en människa som inte ser ett ljus.«

När trösten är en nattlampa

I dikterna har hon också skildrat sin egen resa: brottningen mellan att leva med en tro och en öppning mot en andlig verklighet där under sker och uppenbarelser finns – och samtidigt erfarenheten av den totala tomheten och stumheten i tillvaron.

– Då kan min trösteängel vara en liten nattlampa inköpt på Ikea. Det kan man tycka är oerhört fattigt, men på något sätt ger det mig hopp. Jag kan inte ljuga att jag ser och erfar saker som jag oftast inte har tillgång till.

Kyrkan ser det oftast som sitt jobb att förmedla hopp, men ibland, säger hon, hoppar kyrkan för snabbt till hoppet.

– I och med det riskerar vi att överge en människa som inte ser ett ljus. Jag och Kent sa lite förmätet att den här typen av bok saknas, en tröstebok. Vad orkar man läsa i kris eller sorg? Vi ville stanna kvar i den där utsattheten som både är så stark och ordlös, stanna kvar i vanmaktigheten. Det paradoxala är att när vi stannar kvar i det kan ett hopp börja växa fram.

Läsaren befinner sig kanske i samma situation som Bibelns Job och känner att hen förlorat allt.

– Kent har pratat en del om det: hur vännerna kommer och ska trösta Job och pratar gudligt med honom, och han säger att det inte ger honom någon tröst. Då sitter de i stället tysta i tre dagar.

– Det är något sådant vi tänkt den här boken ska vara: de där tre dagarna. En närvaro och en tröst – men kanske inte precis den tröst man förväntat sig.

En bön om att falla mjukt

*Jag ber inte längre
böner om att skonas
från det som alltid drabbar
bara om att bli emottagen
att fallet ska vara mjukt*

(Ur ”Vem såg mig då”)

kyrkliga fördomar tänkte hon att det är okej att jobba i Svenska kyrkan även om man inte har en tro.

– Gradvis förstod jag: här ryms jag. Här finns en vid famn, här är det högt till tak, här finns det gamla stenväggarna och golv som håller.

Att översätta trons språk

Idag jobbar hon som studentpräst, men också med att skriva.

– En stor del av min egen resa är ett översättningsarbete: att förlora trons språk, att bli främmande för uttryck som nåd, försoning och synd. Hur kan jag gestalta den erfarenheten på ett mer allmänmänniskt språk? Det är mycket där jag är i mitt skrivande, och det är där jag känner mig som mest sann och ärlig.

KOLUMN

BO-GÖRAN
ÅSTRAND

Vi är armarna!

FÖR NÅGRA år sedan gick jag in i Åbo domkyrka en solig eftermiddag. Doften från stenvalven som dröjer sig kvar från medeltiden slog emot mig. Det var lika lugnt och skönt som under studietiden att vandra omkring i katedralen. Jag mindes hur jag ibland sökte lugnet och den ordlösa närvaron av någon som är större just här. Jag bodde granne med domkyrkan, bara några hundra meter från porten. Klockorna som slog några slag en gång i kvarten har för alltid delat upp min timme i fyra delar.

En vandring i domkyrkan innehåller en del överraskningar. I ett av sidovalven slås jag med häpnad. Jag möter Jesus Kristus avbildad på ett kors. Men han är utan armar! Jag har till en början svårt att förstå hur det kan vara så. Jag har inte sett något motsvarande någon annanstans. Krucifixet liksom fyller upp sidovalvet med sin intensiva närvaro och kallar mig att sitta ned på en av stolarna framför. Vad har hänt med den här skulpturen? tänker jag medan tystnaden är mycket närvarande.

»Vi kan använda händerna till att hjälpa varandra.«

KRISTUS UTAN armar. Det känns som att krucifixet har ett budskap. Under valven, i stillheten, hör jag Jesu uppmaning till lärjungarna att de skulle fortsätta hans verk på jorden. Jesus behövde människor för att hans rike skulle gå framåt och Guds kärlek bli känd. Uppenbarligen behöver han armar och händer ännu idag. Här och nu.

Jag går ut efter en stund av tyst meditation framför krucifixet. Den stora porten glider upp. Det känns som att katedralen uppmanar mig att minnas vad jag fick vara med om därinne. Bruset från trafiken på den livligt trafikerade leden in mot Åbo centrum slår emot mig. Kristus utan armar. Är jag, är vi kallade att vara hans armar och händer? Ja, så måste det ju vara.

Världen och vårt samhälle har drabbats av ett virus som märks i allas vår vardag. Ansiktsmaskerna, avstånderna, säkerhetsföreskrifterna och begränsningarna påminner oss om att vi kämpar mot en gemensam fiende. Hålls frisk! uppmanar vi varandra. Allt medan en del känner sig isolerade och ensamheten breder ut sig. Många är trötta och utmattade av alltihop.

Vi får inte heller röra vid varandra som förut. Inte ta i hand, inte kramas. Men vi kan fortfarande använda händerna till att hjälpa varandra, bära matkassar, ringa, skriva hälsningar, hjälpa till med städningen, ge ett bidrag eller ställa upp där någon behöver oss. Med våra händer och armar kan vi visa att vi bryr oss. Då är Jesus Kristus närvarande. Även om det doftar handdesinfektionsmedel.

Bo-Göran Åstrand är biskop i Borgå stift.

Att hjälpa är svårt men härligt

Ska man verkligen ge pengar till romska tiggare? Är det en god idé att skaffa en rescue-hund från Viborg? Är man en god människa om man gör volontärbete på ett barnhem? Mari Manninen skrev en bok om att hjälpa, och upptäckte att en del av hennes fördomar rann av henne – liksom en del av hennes idealism.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **MATILDA SJÖBLOM**

När jag intervjuar Mari Manninen hemma hos henne i Tölö i Helsingfors väntar hon på besked om att få åka till Kina. I några år framöver ska hon nämligen jobba som Helsingin Sanomats Kina-korrespondent. Hon har bott och arbetat i landet tidigare. I sin färskaste bok *Hyvät aikeet* (ungefär: Goda avsikter) skriver hon bland annat om det kinesiska guanxi-systemet – ett system med tjänster och gentjänster som innebär att man skapar hjälpande nätverk för vänner och vän-

ners vänner. Den som hjälper vet med säkerhet att när hen själv behöver hjälp är det bara att lösa in skulden.

Det finns också människor som hjälper utan att be om en gentjänst. På det viset höjer de sin status i samhället – vem skulle inte vilja känna en sådan person?

– Men när jag började tänka på guanxi-systemet insåg jag att vi ju visst har ett sådant också i Finland. Jag fick mina första jobb via vänner och bekanta. Och hur svårt är det inte att få en prao-plats utan kontakter? säger hon.

Blir vi goda hjälpare om vi är empatiska?

– Empati är en känsla, att vi känner andras smärta och berörs av den. Men verklig medkänsla föds först när känslan blir handling, säger hon, och exemplifierar med en anekdot som Merete Mazzarella skrivit om i en bok: Mazzarellas bror skulle flyga efter att ha skadat sitt ben. Flera flygvärdinnor ojade sig över hans sjuka ben, men bara en av dem kom – utan att säga ett ord – med en pall som han kunde stöda foten på.

Det finns kanske ett litet motstånd hos oss alla när det gäller att skrida från tanke till handling.

– När du hjälper någon annan tränger du dig också in på den andras revir lite – och här i Finland är vi väldigt noga med att respektera andras revir.

Forskning visar att vi människor till syvende och sist oftast är hjälpsamma. I en kris eller i verklig nöd hjälper vi varandra.

– Men vårt psyke klarar inte av att vara i ett sådant katastrofläge särskilt länge, så vi kan inte upprätthålla vår iver, den tenderar att dö ut efter ett tag. Man talar mycket om vinterkrigsandan – men vinterkriget var ett ganska kort krig!

HjälpanDET ger status

Att vi hjälper andra är inte en totalt osjälvvisk handling – vi får mycket själva när vi väljer att stöda eller hjälpa någon annan.

– När vi hjälper någon utsöndras liknande hormoner som när vi har bra sex eller äter god mat. Det är kemiskt belönande. Dessutom är hjälpanDET belönande i den gemenskap vi lever i: vi kan känna att vi är goda medlemmar i gemenskapen, och dessutom tenderar andra att beundra och respektera hjälpsamma människor.

»Andra tenderar att beundra och respektera hjälpsamma människor.«

Samtidigt fyller hjälpanDET oss med konflikter. Kan vi vara säkra på att den penningsumma vi donerar verkligen går till rätt ändamål? Hur stora krav kan vi egentligen ställa på den som är föremål för vår hjälp?

– Alltid om en liten grupp hjälper en liten grupp skapas olika maktförhållanden. Det finns så många synvinklar på hjälpanDET att frågan ofta blir ganska komplicerad.

Mari Manninen är tacksam över att ha fått växa upp i ett välfärdssamhälle, ett samhälle som tar hand om dem som är svaga. Hon är en glad skattebetalare eftersom hon kan lita på att systemet – som helhet – ändå fungerar mycket bättre än om vi alla tog hjälpanDET i våra egna händer.

– Det var därför det var så svårt för mig att se rumänska romer på gatan. De var inte Finlands sak, Rumänien kunde inte ta hand om dem, EU gjorde inget. De föll mellan alla sto-

Mari Manninen lärde sig att det ofta tar tid innan den som hjälper ser resultat av sin möda. FOTO: SOFIA TORVALDS

lar och ingen fångade upp dem.

Mari Manninen kom till att det inte är fel att ge dem pengar, men för egen del stöder hon Diakonissanstaltens arbete i romernas hemländer.

– Det är en långsam väg, men ändå någonting. Jag ger inte pengar, för det känns svårt att göra det rättvist: de är ju så många och så borde man ge till alla. Men nu har jag slutit fred med den här frågan.

Vad lärde du dig av att skriva den här boken?

– Jag lärde mig att det är bra att tänka efter innan man sätter igång med att hjälpa. I boken skriver jag om hur jag åkte till Laos för att hjälpa elefanter. I slutändan kom jag till att det inte var särskilt vettigt att en människa som inte visste någonting om att mocka elefantskit eller gräva upp rötter skulle stå och göra det – för dyra pengar dessutom.

Hon är också mycket negativ till barnhems-turismen, som har visat sig leda till att barn separeras från föräldrar och släktingar för att turister ska få ta hand om dem.

– Jag lärde mig också att människor som vet vad de gör inte gör så många misstag som amatörer. Proffshjälparna har bättre nätverk och mer kunskap. Goda hjälpprojekt föds ur det egna samhället, i lokalkulturen. I Benin kom jag som den goda vita hjälparen med mina kompostidéer – ett projekt som hotar floppa totalt, eftersom det inte kan genomföras nu under coronatiden.

Det finns inga lätta svar på frågan om var man ska satsa energi och pengar för att ens insats ska göra maximal nytta.

– Det är ett ständigt bollande. På något vis känns det skönt att veta att det är svårt för alla och att ingen har några lätta svar.

Hon påpekar att man lätt kan få en känsla av att hjälpanDET är så svårt att det oftast bara blir fel.

– Men vi måste vara nådiga mot oss själva. Man kan lära sig att bli en bättre hjälpare. Och om det är en nödsituation – då måste man alltid hjälpa. Det gör inget att det går fel ibland, man har ändå gjort en bra sak.

»Vi måste vara nådiga mot oss själva. Man kan lära sig att bli en bättre hjälpare.«

Känslan måste bli handling

Mari Manninen växte upp i glesbygden, med föräldrar som var ivriga hjälpare i de egna hemtrakterna.

– Mina föräldrar var på många sätt moralistiska, de tyckte till exempel att en ordentlig människa inte dricker alkohol eller bor på hyra. Men de hjälpte ändå sådana som inte levde exemplariskt och följde alla deras principer. Det var någonstans där det började för mig, i hjälpanDET, men också i de inre konflikter man ofta hamnar i som hjälpare.

Hanna Wester
är kanske
Svenskfin-
lands mest
aktiva lärare på
Tiktok.

Når elever via Tiktok

När skolan blev distansskola började läraren Hanna Wester ladda upp klipp på Tiktok för att hålla kontakt med eleverna. Nu är hon Svenskfinlands mest synliga Tiktok-lärare med över 6 000 följare.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

Tiktok är en av världens mest nedladdade appar, med över en halv miljard användare. På Tiktok kan man skapa och sända korta videoklipp till varandra. Hanna Wester, som är lärare i Pedersöre, är en av dem som delar klipp där.

– Jag tyckte det var så tråkigt under vårens distansundervisning – jag hade mycket kontakt med eleverna, men det gick mest ut på att jag påminde dem om att göra olika uppgifter. Det var så mycket negativt – och jag saknade småpratet från rasterna.

Hon hade laddat ner appen tidigare, men bara scrollat bland klippen och aldrig lagt upp någonting själv.

– Man jag var lite insatt och visste hurdant material som gick hem där. Först gick jag med för att veta vad eleverna talade om, men jag fortsatte för min egen skull. Algoritmen listade snabbt ut hurdana videoklipp jag tyckte om att titta på.

Hanna Wester hänger främst på Tiktoks lärarsida tillsammans med andra lärare som laddar upp klipp

där. Där finns många lärare från USA, men också en hel del från Sverige och Finland.

– I somras var jag med i Teacher Olympics på Tiktok – i ett lag med lärare från Finland och Sverige, som skulle utföra olika uppgifter. Och vi kom på andra plats! Vi fick inga pris, bara ära och berömmelse, skrattar hon och berättar att över tjugo lag deltog i tävlingen.

”Jag gör narr av mig själv”

Hennes klipp handlar oftast om läraryrket.

– Jag försöker vara rolig, ofta gör jag narr av mig själv. Ibland får jag frågor, och då laddar jag upp en video där jag svarar på dem.

Hennes Tiktok-framgångar har också nått eleverna.

»Ofta gör jag narr av mig själv.«

– Häromdagen var det en som sa till mig: Hanna, hur kan du ha så många följare på Tiktok? Det är pinsamt när du har mer än oss ...

Under de två sista skolveckorna i våras var de många som ville prata med henne på rasten.

– Jag tycker jag hittat en väg att nå dem – speciellt eftersom jag inte har en egen klass, utan är timplärare. Jag är jätteglad över att vi har något gemensamt.

Ju aktivare, desto fler följare

Hon lägger upp material varje dag. Det är mycket jobb med det, men det är roligt också.

– Jag har inga barn och alla hobbyer är inställda – så jag har tid!

Sina idéer får hon främst genom att scrolla i sitt Tiktok-flöde – och tänka: Det där kunde jag göra en lärarversion av.

– Jag var en av de första lärarna i den här regionen som började på Tiktok, och jag är definitivt en av de mest aktiva. Ju mer aktiv du är, desto fler följare får du.

Att vara lärare på Tiktok sitter perfekt för henne, för hon älskar sitt yrke.

– Jag tycker om att det händer mycket, och om att jobba under stress och press, för då levererar jag. Jag tycker också om att jobba med människor och med barn i skolåldern.

Det finns en del kritik mot Tiktok – om att information från Tiktok kunde utnyttjas av kinesiska myndigheter. Hur ser du på det?

– Den diskussionen blossade egentligen upp först efter att jag gått med – men visst tänker jag på det. Jag försöker undvika att lägga upp någonting alltför personligt.

Finns det något du laddat upp som du ångrat efteråt?

– Ja! En gång la jag ut ett klipp där jag filmat min fästman utan att ha frågat honom först. Sedan tog jag bort klippet, kollade med honom, och när han sa att det var okej laddade jag upp det igen. Det var inte bra, vi försöker ju lära eleverna att aldrig filma folk om man inte kollat med dem först. Jag borde leva som jag lär!

Ännu när den här intervjun gjordes hette Hanna Wester Sandberg i efternamn – fästmannen som nämns i texten är numera hennes man.

Tiktok

En social media-app för skapande och delning av videor och livesändningar. Den släpptes år 2016 och är nu en ledande plattform för korta videor.

Du kan följa Hanna Wester på Tiktok om du letar fram hajkku.the.teacher.

OKTOBERKRYSSET

FÖRSAM- LING Upp 2:8	→	KADAVER DAM- STÄMMA MERI- KANTO	→	SKRÅ	TILLÄGG	→	ORDNA	→	EARECK- SON-TADA SÄLJA VID DÖRREN
→				OXDJUR REVETERA					
					HYNDA STAD I FLORIDA				
P	LUGUBER RÖDA KORSET		HON KOM TILL TRÖ Apg 17:34 PR						
			VÄTT MÄTT GAV DUNK LA SVAR					OBE- TYDLIG PERSON?	
P	HASTIG KULLE I ATEN Apg 17:22								HACIENDA
BARK PÅ BURK	MOTSATS TILL OFF	OMFAM- NING KÖRTEL- INFLAM- MATION				SKRIK TÄNKA			
				OM TEOLOG					
					IDROTTS KLUBB I SVERIGE		TON		
	EFTER- SOM PRISAT						LÄGGER SKYTT JÄMRA (S16)		
		LETAR		KONST- GJORT SPRÅK INDISK PLÄGG				TEN- NESSEE	
			ÅKA RULL- BRÄDA S16 DÄRIFRÅN Mark 15:31						
RUMSTERA SMUTSA					STÄLL- NING KAMP- SPORT				
		→					TRI- KLOR- ETYLEN	KAN MAN ETT LÖFTE	
		STAD I USA VÄXT				STJÅLA GÖRS I MUSIK			INLEDER BISATS
	DEL AV KRONA			STAD I ESTLAND TÄVLING					
			LUMPET						
	SKAK- NINGAR						OCKSÅ ETT OCH		

BRITT-MARI ANDTFOK

SEPTEMBERKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Lars & Vivan Gunnar**, Jakobstad, **Ulrika Myllymäki**, Nykarleby och **Benita Nylund**, Jakobstad.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 20 oktober 2020 till: Kyrkpressen, Tölötorggatan 2 vån. 8, 00260 Helsingfors. Märk kuvertet "Oktoberkryssset". Du kan också ta en bild av kryssset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....

.....

.....

.....

HANDLÄR DIT EN KATOLSKA KONVENT DUMMER	→	S	PAP- GOJA	E	EN AV SÅ DOKUMENT MAN	PIAF	→	E	HALS- DUK	TJOCK BABY- SÅNG	→	D	BE- TECKNA
→		K	U	N	G	→		D	A	V	I	D	
ILL- VILLEGA		O	N	D	A	AN- SEENDE		I	M	A	G	E	
→		Ä	L	D	E	R	S	T	I	G	E	N	
GÄMHAL STRÄL- GLANS		A	U	R	A	HÄR TAR VI SATS		H	S	P	I	R	A
PENG		S	L	A	N	T		N	A	B	A	R	I
LÄR- JUNGE Apg 16:1	↓	N	S	T	E	R	→	J	K	A	K	A	
→		T	I	M	O	T	H	E	O	S			
HÄR AT GÖRA MED SÖFART		N	A	V	A	L	TAKKOR HÄRSKOR		N	O	C	K	
FORM		T	R	I	M	R	A	N	A	E	G	E	N
GRAVERA		E	T	S	A	E	T	E	R	N	E	L	L
→		Ä	R	A	L	A	G	A	T	I	V	A	N
HEDER		I	A	R	G	E	N	T	I	N	A		
SKY- FALL		Ö	S	R	E	G	N	A	C	K	O	R	D
→		O	R	O	A	T	E	R	S	M	A	O	R
STÖRA	→	F	R	Ä	N	→	J	E	P	P	O	→	K
BOLJ AV HJÄRN- SKADA?		A	F	A	S	I	A	V	E	R	S		A
BMA 2020		A	T	A	X	I	A	L	O	E			L

FOTON: MARIEHAMNS FÖRSAMLING

KONFIRMATION I S:T GÖRANS KYRKA lördagen den 12 september 2020.

Konfirmander: Wilmer Kronström, Tim Holmberg, Francis Portin, Samuel Hansén, Jesper Höglund, Idde Logren, Simone D'Cruz, Ellen Strandfält, Alisa Granlund, Nellie Lindroos, Nathalie Braun, Tuva Lehto, Maja Linnell, Andréa Lemberg, Inna Johansson, Benjamin Eriksson, Felix Holmberg, Alexander Eriksson, Jasmine Holm-

berg, Celine Sjöberg, Cornelia Jakobsson, Noel Grönlund, Maximilian Mervineva, Kajsa Blomqvist, Isabella Björklund, Sutida Johansson.

Ung-vuxenledare: Rasmus Karlsson, Noel Rönnerberg, Elsa Andersson, Isak Nylund, Linnea Erikson, Mira Henriksson, Anton Törnroos, Marie Rask. **Präst:** Mari Puska, **musiker:** Guy Karlsson, **ungdomsledare:** Lucas Gustavsson, **vaktmästare:** André Lindholm.

KONFIRMATION I S:T GÖRANS KYRKA lördagen den 05.09.2020.

Konfirmander: Petter Dahlman, Lovis Nilsson, Julia Fagerlund, Frans Erlandsson, Marcus Piitulainen, William Mikkola, Walton Enlund, Julia Eriksson, Tindra Sjöström, Oliver Blomster, Edvin Sundblom, Joa Metsola, Isabella Karlsson, Ebba Sjölund, Tindra Holmström, Minna Kurtén,

Julia Valkeapää, Sutida Johansson, Fiona Nikula, Oliver Aalto-Hardy.

Vuxen-ungledare: Rasmus Karlsson, Isak Nylund, Alva Dahlblom, Felicia Tuominen, Maria Lindholm, William Nylund, Hugo Wikbäck, Tove Biskop. **Präst:** Katarina Gäddnäs, **ungdomsarbetsledare:** Lucas Gustavsson, **musiker:** Guy Karlsson, **Vaktmästare:** Kent Ingves.

KONFIRMATION I S:T GÖRANS KYRKA lördagen den 29.08.2020.

Konfirmander: Melissa Åberg, Rebecka Nymark, Caesar Eriksson, Tindra Mattsson, Amelie Silverström, Jade Ahlholm, Karl-Jonathan Sjölund, Tilda Törnell, Vanessa Rosbäck, Alexander Blomqvist, Vincent Fagerström, Linus Sjöblom, Ida-Maria Eriksson,

Felicia Wendelin, Tilda Ölander, Alvina Joelsson, Oliver Ekholm, Kevin Åberg, Ella Nyström, Julia Schubert

Vuxen-ungledare: Ellen Mattsson, Marius Signell, Jens Nordlund, Nora Verazza, Lovisa Dahlén. **Präst:** Mari Puska, **ungdomsarbetsledare:** Nathalie Hellström, **musiker:** Judit Deáki, **vaktmästare:** Toni Högbäck.

DÖDA

Min kära man, vår älskade pappa och mofafa

Ulf Mattias Säs

Född 2.1.1946 i Vasa
Död 9.9.2020 i Helsingfors
Har hastigt lämnat oss i stor sorg och saknad

Atti
Camillo och Jonna, Nora, Mikke
Corinna och Peter, Anton, Olivia, Bianca, Beatrice
Syskonen och övrig släkt och vänner

*Det liv är inte längst,
som längst har varat.
Den levat längst,
som fyllde livet bäst.
Den är ej rikast,
vilken mest har sparat.
Nej, den är rikast,
som har givit mest.*

Som vänlig inbjudan meddelas att jordfästningen äger rum i Johanneskyrkan i Helsingfors 9.10 kl 14. I stället för blomsterhälsningar ber vi om donationer till Kyrkans utlandshjälp. Aktia FI19 4055 1220 0104 37 BIC:HELSFIHH. Mottagare Kirkon Ulkomaan-apu/Kyrkans Utlandshjälp. Meddelande: "Uffe"

Helsingfors Kristliga Förening av Unga Kvinnor r.f.
lediganslår fem **STUDIESTIPENDIER** å 500 euro ur Elin Uddströms minnesfond för förkovran inom det egna studieområdet.

Fritt formulerade ansökningar med bilagor styrelsen tillhanda senast 31.10.2020 under adressen helsingfors.kfuk@gmail.com

NÅ 80 000 HUSHÅLL I SVENSKFINLAND MED EN ANNONS!

KP.
KYRK P R E S S E N

BOKNINGAR:
040-8316545

www.kyrkpressen.fi

HANDGJORDA TRO, HOPP & KÄRLEK

Bordsmodell, väggmodell och traditionell fönstermodell.
Komplett med belysning

Beställ från Bjarne Backlund
mobil: 0400-260 038, e-post: bjarne.backlund@multi.fi

LOCUS

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel! Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.
Visste du att vi också tar emot försäljningsuppdrag. Försäljningen sköter vi alltid finkänsligt och smidigt.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors

tel. (09) 17 17 44
www.locus.fi

Firma K.Rusk

- Städning
- Byggstädning
- Fastighetsskötsel

046-5743685

rusk.kristoffer@gmail.com

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel. 09 387 6284

DIAMANT
SÅGNING BORRNING
tel/puh 0400 357931

RSW Oy
Ab
VÖRÄ

TIMANTTI
SAHAUS PORÄUS
sixten.wester@rswbyggjanst.com

SERVICE FRÅN BJÖRKÖBY

Hyr Limosin med chaufför,
- Ex möhippor, Bröllop, fest, mm.

MERENKURKUN MAJATALO OY

God mat och Pizzor från fredag till söndag
Vi ordnar Fester, Möten, Möhippor, mm.
Vi har bastu och stor badtunna.
Även boende upp till 35 pers.

MERENKURKUN CAMPIN OY (björkö camping)

5st välutrustade stugor vid havet.
Välkänd pilk o fiskeområde.

Mera info 0500 564226 eller 050 4486790

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- 1700-1800-tals möbler oberoende av skick
- Arabiaporslener, glasföremål från Berga, Sandnäs o. Grönvik
- Övrigt antikt lösöre, hela dödsbon och privata museér

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

Kontant betalning
Varorna
avhämtas.

FISK I PARTI OCH MINUT

Parti försäljning
050 527 2306

Saluhallen
010 229 2444

www.kalaliike.fi

info@kalaliike.fi

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplatsen 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaust.fi

HOKOLA OY

Bastu

VÅGA INREDA MÖRKT!

Ny färg mattsvart!

HELAKAUPPA.com

HELOJEN ERIKOISLIKE - BESLAGSSPECIALISTEN

Hämeentie 20, 00530 Helsinki p. 09-71 71 72 info@hokola.fi

Välkommen till
vår webshop:
www.helakauppa.com

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Nyseparerad mamma med 2 barn söker förmånlig men rymlig 2:a/3:a på Drumsö. Önskar stanna på Drumsö för barnens skull. Hyra max 890€. Tel: 0445150878

Finlandssvensk diplomat söker långvarig hyresbostad i centrala Hfors, 2-4 rok Tel 050-5993855

Önskar hyra 1-2r o kök elr kokvrå 24-35kvm i Mejlans Tölö Munksnäs max hyra 850€. Jag 50+ jobbar på HUS, rökfri spirtfri. Kredituppgifter OK, finansiellt OK. Tel 0405936080/ Tea

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 eller via epost till adressen annons@kyrkpressen.fi tillkommer en servicekostnad på 5€.

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Möblerad tvåa i Alberga. Nära till tåget och Sello. Ledig nov-april. Hyra 850€/mån, inkl. el, vatten och internet. 050-3380540

Uthyses rymlig 2 rum + kök med inglasad balkong i Åbo, Österlånggatan 43. Hyra 700 €/mån + el o vatten. Ledig. Tel. 050 3780283

I Vasa, Rådhusgatan 50-52, uthyses 2r + kokvrå 34 m2 + inglasad stor balkong med fin utsikt på sjätte våningen. Tel. 0503553978.

N-Haga, 2r+k, br, 42,5 m2, balkong, 780€+vatten/mån. Tel:0503058049

KÖPES

Äldre par önskar köpa stuga i Brunakärr koloniträdgård. Vänliga svar tel. 0503485475/Maj-Britt

LEDIG TJÄNST

JAKOBSTADS SVENSKA FÖRSAMLING SÖKER EN

FÖRSAMLINGSPEDAGOG (100 %)

Vi söker nu dej som har kyrkans ungdomsarbetsledarutbildning (socioonom YH), lämplig lägre högskoleexamen eller som har motsvarande teoretisk kompetens och arbetserfarenhet. Av den som väljs förutsätts teologiska studier i tillräcklig mängd.

Till uppgifterna hör främst att främja församlingens fostran med särskild hänsyn till tonåringar, ungdomar och unga vuxna och deras familjer.

Du behöver vara konfirmerad medlem i ev.luth. kyrkan, dela kyrkans tro och värderingar samt ha förmåga att möta människor i olika livssituationer. Du behöver vara lyhörd, empatisk och kommunikativ samt ha förmåga att engagera och inspirera frivilliga medarbetare och leda grupper.

Tjänsten tillträds 1.1.2021. Lön enligt KyrkTAK kravgrupp 502. Prövotid är 4 månader. Ett godtagbart läkarintyg över hälsotillståndet samt utdrag ur straffregistret ska uppvisas innan tjänsten tillträds.

Ansökan inlämnas senast fredagen 23.10.2020 kl. 16 till Jakobstads svenska församling, Ebba Brahe esplanaden 2, 68600 JAKOBSTAD.

Närmare information ger kyrkoherde Jockum Krokfors 0403 100 412 eller jockum.krokfors@evl.fi.

OPINION

Skicka insändaren till: Kyrkpressen/opinion, Tölötorggatan 2 B vån. 8, 02600 Helsingfors. **E-post:** redaktionen@kyrkpressen.fi. **Glöm inte** namn, adress och telefonnummer. **Standardlängden** för de kortare insändarna är 1 200 tecken. **Redaktionen** förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Barn och döden

Tre egna berättelser om barn och sorg

Christa Mickelssons intervju i Kyrkpressen nr 19/2020 med sjukhusprästen Katarina Gäddnäs från Marieham tyckte jag var mycket bra, den behandlade på ett utförligt sätt viktiga frågor om döden ur en synvinkel som ganska sällan diskuteras: Hur viktigt är det för oss alla, både barn och vuxna, att se människan när hon lämnat detta liv? Jag har tänkt mycket på intervjun och vill gärna bidra till diskussionen med dessa tre berättelser ur mitt eget liv:

När jag var sju år gammal drucknade min två år yngre lekkamrat vid sin hemstrand, han föll mellan bryggan och en båt och kunde inte ta sig upp. Det var pingst, jag, min lillebror och mina föräldrar kom gående på byvägen när vi nåddes av ropet att min lekkamrat hade fallit i vattnet, jag fördes hem för att ta hand om min lillebror och de vuxna skyndade till olycksplatsen. Efter många timmar och många timmars konstgjord andning återvände de med beskedet att min lekkamrat var död. Sen blev det tyst! Mycket tyst!

Hur reagerade jag, vad gjorde jag, sju år gammal? Hemma talade vi inte om min lekkamrats död men sorgen svävade omkring i tystnaden. Ingen bad mig göra någonting. Men, efter ett par dagar plockade jag en bukett blå violer, gick till hans hem, knackade på, mamman öppnade, jag frågade om jag fick ge honom mina blommor, hon svarade inte men öppnade dörren till ett rum. Där låg han i en liten vit kista, två ljus brann på ett bord, allting var mycket stilla. Jag gick fram till kistan, stod där en stund och tänkte att han var så vacker, blommorna lade jag nära hans huvud. Hur länge jag var kvar i rummet minns jag inte, när jag gick tackade jag för besöket, vi hade inte talat, stunden hade varit mycket tyst ...

tyst och vacker. Denna död har genom åren varit mycket speciell för mig, en så vacker död helt utan rädsor. Det blev inte heller någon uppståndelse i mitt hem. Det bidrog möjligen till att jag inte blev rädd, tystnaden skrämde mig inte, den gav också utrymme för mina egna, barnets, känslor och tankar. Och att få se min lekkamrat som död, det måste ha varit viktigt eftersom jag själv, sju år gammal, tog initiativ till besöket.

"Där låg han i en liten vit kista, två ljus brann på ett bord, allting var mycket stilla. Jag gick fram till kistan, stod där en stund och tänkte att han var så vacker, blommorna lade jag nära hans huvud."

Senare har jag funderat: när blev jag rädd för döden, när blev döden hemsk? Var det när mera kunskap och sorg kom in i bilden?

I början av 1980-talet föddes jag på ett stort sjukhus ett barn, som dog på förllossningsbordet. Jag frågade personalen om jag skulle få se mitt döda barn, men nej, det skulle inte gå för sig. Vad då, skulle det inte gå för sig? Jag kände hur jag blev upprörd och frågade varför inte, "nej det brukas inte", svarade man mig. Det kunde jag absolut inte godkänna, jag samlade ihop alla mina krafter och mitt mod och krävde att få se mitt döda barn. Punkt. Och efter litet om och men ordnades det så för oss, jag fick också tillsammans med en vänlig kvinna från begravningsby-

rån ta hand om barnet, göra det vackert omkring honom i kistan, fotografera, sjunga och be, det kändes oerhört fint att få se hur vår son såg ut, röra honom och säga farväl. Han blev verklig, sorgen kunde börja, jag visste vem jag skulle sörja.

När jag kom hem från sjukhuset fick jag av en av mina arbetskamrater en rikssvensk Läkartidning där det fanns en artikel om vikten av att få se sitt döda barn innan det fördes bort och blev en människogåta i ens gråtande inre, som inte fick något riktigt grepp om sorgen.

Efter att ha läst artikeln skickade jag den till sjukhuset och det har berättats för mig att den användes som diskussionsunderlag på förllossningsavdelningen, vilket jag naturligtvis blev mycket glad för. Jag hoppas att anhöriga i dag, om de så önskar, får se och ta farväl av det barn som endast för en kort stund hade ett ärende hit till jorden.

När min far dog hade vi ett tvåårigt barnbarn, som varit god vän med morfar och som naturligtvis var med på begravningen. Där var han mycket aktiv, sjöng med i psalmerna och sprang med sina blommor runt kistan. Efter begravningen ville han alla dagar sjunga psalmerna "Närmare Gud till dig", så vi sjöng, tittade på morfars fotografialbum, talade om morfar och undrade hur han hade det i himlen. Men barnbarnet utvecklade själv sorgesituationen och ville plötsligt dansa.

I tre månader dansade vi "Närmare Gud till dig" och det var barnet som bestämde sorgeritualen, min uppgift var bara att lyssna och hänga med i svängarna. Vi var så nära varandra och nära morfar, dansen var så varm och god, allt var så riktigt, det är den vackraste sorg jag någonsin har sörjt!

SIV FAGERLUND, Pargas

"En fullträff mitt i coronan"
Antero Laukkanen, riksdagsman
DAGE HÄRUS' BIOGRAFI:
I går kris, i dag succé
Köp från Akademiska Bokhandeln, eller beställ direkt:
040-5004827

Den homosexuella Paulus

Aposteln Paulus gifter bort sina församlingsbröder (2 Kor. 11) med "jag har ju trolovat er med en enda man, Kristus och vill överlämna en ren jungfru till honom" (11:2).

Hur känns det nu, ni prästmän som nekar vigsel för par av samma kön? Vad är värre? Att bli könskorrigerad till ren jungfru eller att som man medveten om sitt heterovärde som Kristi efterföljare vigas till "en enda man"?

Och till råga på allt varnar Paulus bröderna (6:11) i Korinth för att förkunna "en annan Jesus" (11:4) än den "dårskap" (11:1) Paulus själv presenterar och Kristus representerar.

Det Paulus på sin tid benämner "dårskap" skulle vi nog i dag kalla för queer-teologi. Och han är mycket medveten om sitt annorlundaskap som plågar honom och får andra att kalla honom för villolärare. Det är som om Paulus tar varje tillfälle i akt genom att beskriva dårskapen i Kristus och förbereda bröder och systrar på att det är möjligt att tänka tvärtom, som i Rom. 11:23, 24 där Gud har makt att ympa in vildoliven "mot naturens ordning" i ett odlad olivträd.

Udden i Paulus kött får honom att lida men han ger sig inte, han upphör inte att förkunna det annorlundaskap som Kristi lärjungaskap för med sig, en ny syn på status, ras och kön (Gal. 3:28) där vi inte längre är "jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna". Paulus identifierar sig flera gånger med en moder, "mina barn, som jag än en gång måste föda med smärta tills Kristus har för-

"Det Paulus på sin tid benämner 'dårskap' skulle vi nog i dag kalla queer-teologi."

kroppsligats i er" (Gal. 4:19) genom att tala om födelsmärtor, födande och pånyttfödsel. Och han lovsjunger den fria kvinnan "ty den ensamma får många barn, fler än den som haren man" (Gal. 4:27) och Paulus påminner bröderna om att de är den fria kvinnans barn (Gal. 4:31). Han talar också om slavoket som Kristus befriat oss från. "Låt ingen lägga på er slavoket igen" (Gal. 5:1). Det här är det hopp Paulus uttrycker gång på gång och det är tabuöverskridande, det är ord till kvinnor som inte har någon man och till alla kristna homosexuella bröder som likt Paulus tänker och känner olika än vad den religiösa traditionen befäster. Det är Kristi galenskap. Och det är Bibelns egna dårskapsord som Paulus drar till sin spets i Rom. 13:10. "Kärleken vållar inte din nästa något ont. Kärleken är alltså lagen i dess fullhet." Sådan är den mänskliga kärleken, sådan är mångfaldskärleken.

MONIKA PENSAR,
RegnbågsMissionen

Sjömanskyrkan firar 140 år

Sjömanskyrkan har varit med på färden i alla sorts vindar ute i världen.

Länge har Gud styrt skeppen från hamn till hamn, säkra har sjöman varit i Jesus namn.

Böerna som följt båten från hemmets strand har hjälp folk ombord att komma tryggt i land.

Vart än i världen sjömännen sig vänder vet de att de alltid är i Guds händer.

Sjömanskyrkan har alltid en öppen famn och finns tillgänglig i nästan varje hamn.

Där kan man hämta ny styrka för sin färd, nytt mod att kasta loss i en stormig värld.

J:stads Sjömanskyrka firar mogna år – hundrafyrtio till historien går!

Vi tackar alla för detta trygghet som troget månat sig om våra sjöman.

(Jag är brorson till min äldsta farbror från Kållby som i hela sitt arbetsföra liv jobbat som sjöman och förste styrman på en oljetanker med hemhamn, Florida. Också min egen far fungerade undersin ungdomstid som eldare ombord på ett handelsfartyg med huvudsaklig destination Amsterdam. Finlands Sjömanskyrka fyller 145 i höst.)

HÅKAN STRENG,
Jakobstad

Coronapandemin

Låt oss bedja

Under kriget 1939-44 vände Finlands folk sig till Gud i bön. President Kallios hustru, har jag hört berättas, påbjöd då att alla vid Åbo domkyrkas 12 slag vända sig i bön till Gud om hjälp. Corona-hotet är stort idag – låt oss nu vända oss till Gud i gemensam bön för vårt land och världen.

ULLA KÄMPE, Helsingfors

Titta in på

WWW.KYRKPRESEN.FI

för mer kyrkliga nyheter.

KP
KYRKPRESEN

KUNGÖRELSE

PETALAX OCH BERGÖ FÖRSAMLINGAR KUNGÖRELSE

Församlingsråden i Petalax och Bergö församlingar har med stöd av kyrkolagen kap. 17, §5, beslutat att gå igenom gravgårdarna i Petalax och på Bergö i syfte att uppmåna gravrättsinnehavare att iståndsätta gravar där skötseln har försummats. Det finns också många gamla gravar där uppgifter om gravrättsinnehavare saknas i församlingarnas gravregister. Grav där skötseln försummats eller där gravrättsinnehavare saknas har märkts med blåvita käppar. Anhöriga till märkta gravar ombes kontakta pastorskansliet senast 30.9.2021 för vidare direktiv.

I fråga om gravar där skötseln försummats åläggs den som innehar gravrätten att iståndsätta graven inom ett år efter att beslutet har delgetts honom eller henne, senast 30.9.2021. Gör han eller hon inte det, kan kyrkorådet förklara gravrätten förverkad. Gravrättsinnehavaren anses ha fått del av beslutet när kungörelsen har publicerats i en på orten spridd tidning.

Där gravrättsinnehavare saknas bör anhöriga sinsemellan komma överens om en gravrättsinnehavare och meddela dennes kontaktuppgifter till pastorskansliet. Om man så önskar kan man också lämna tillbaka gamla gravar till församlingen.

Kontaktuppgifter till pastorskansliet (må-on):

Tel.: 050 583 7353

E-post: petalax.forsamling@evl.fi, bergo.forsamling@evl.fi

NOCTURNE
BEGRAVNINGSBYRÅ

Ekonomiegatan 1
AX-221 00 MARIEHAMN
info@nocturne.ax
www.nocturne.ax

Omtanke. Omsorg. 24 timmar. +358 18 192 07

KYRKPRESEN REDAKTIONEN

Redaktionen i Helsingfors
Tölötorggatan 2 B vän.8
00260 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktionschef
(ansvarig redaktör)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6836

Redaktör
Christa Mickelsson
040 831 6545

Redaktör
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Utgivare:
Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301158540
BIC: DABAFIHH
Paradbild: Johanna Granlund
Tryck: Botnia Print, Karleby

ANNONS

Annonshittar du på:
www.kyrkpressen.fi
Annonssdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.
Annonsförsäljning:
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528
cjcenter@petalax.fi

PRENUMERATIONER

Därför får du Kyrkpressen
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).
Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP.
Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen, prenumeration@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6614
Prenumerationspriser:
Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

KRYP UPP I LÄSFÅTÖLJEN!

TOMMY HELLSTEN

Jag är inte längre rädd - en bok om kärlek

Tommy Hellsten är en mästare på att förena andlighet och psykologi. Här delar han med sig av några av de viktigaste upptäckterna han gjort under sin egen livresa.

Inbunden, 27,50

"Den här boken ska du läsa. Det är en bok för troende och tvivlare, konfirmander och akademiker, levnadsglada och utmattade. En bok för människor, helt enkelt. I min värld är det högsta betyg."
H. Arenius/Dagen

CHRISTA MICKELSSON

Ett blodkär som brast

Bara 33 år gammal drabbas journalisten och tvåbarnsmamman Christa Mickelsson av en massiv hjärnblödning. Då hon vaknar upp på sjukhuset är hon förlamad på högra sidan och alla orden är borta.

Den här boken är hennes egen berättelse om vägen tillbaka.

Häftad, 24,90

GUSTAV BJÖRKSTRAND

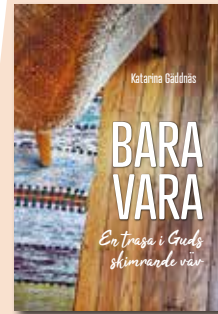
På avstånd ser man klarare - en självbiografi

Gustav Björkstrand har bakom sig en unik karriär bland annat som kultur- och vetenskapsminister, riksdagsman, rektor vid Åbo Akademi och biskop i Borgå stift. I sin självbiografi delar han med sig av minnen ur sitt händelserika liv.

Inbunden, 32,50

Snart är de här!

KATARINA GÄDDNÄS

Bara vara - en trasa i Guds skimrande väv

"Du behöver inte så förtvivlat kämpa för att hålla uppe fasaden, den lyckade bilden av dig själv. Det trasiga, flagnande och kantstötta sjunger den vackraste sången om nåd och barmhärtighet."

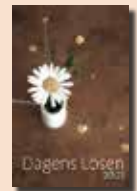
Katarina Gäddnäs skriver om livet, i all dess sjaskighet och skönhet. Det är ett liv där Gud får plats - inte i någon slags glansbild av verkligheten, utan mitt i vardagens trötthet, tvivel och tro. Bokens texter spänner över hela kyrkoåret med början från förväntans advent.

Inbunden, 26,90. Utkommer i oktober.

Dagens Lösen 2021

Goda ord, varje dag!

Häftad, 10,00. Utkommer i oktober.

Årskalendern Ecclesia 2021

Fickkalendern med kyrkoårets alla högtider.

Ringpärm, 15,00. Utkommer i oktober.

www.fontanamedia.fi • tfn 040 831 5897 • info@fontanamedia.fi
Tölötorggatan 2 B vån. 8, 00260 Helsingfors

Fontana Media

KURIREN GRATIS RESTEN AV 2019

till **NYA** prenumeranter som betalar
sin prenumeration i höst

kuriren

KNUTPUNKT FÖR SVENSKFINLAND ÖVER 60 ÅR

TILL SAMMA
FÖRMÅNLIGA PRIS

89€

JA TACK!

☒ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN

- ☐ För resten av 2020 och hela 2021 för 89 € (inom Norden).
- ☐ Fem (5) provnummer för endast 26,50 €.
- ☐ Ett halvt år för endast 46,50 €.

☒ JAG DELTAR I KURIENS UTLOTTNING AV PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utloTTningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utloTTningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2020

Kan sändas
ofrankerat
inom Norden
Kuriren betalar
portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

**VI LOTTAR UT
ETT PRESENTKORT**

Prenumerera och delta i utloTTningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett
presentkort à 100 euro till någon av
S-gruppens butiker. Sänd in kupongen
senast 30.11.2020.

